

Vlaams
Parlement

vergadering **C28 – ECO5**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Economisch
Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid,
Werk en Sociale Economie

van 14 oktober 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de implementatie van het Vlaams winkelplan - 2523 (2009-2010)	
Vraag om uitleg van de heer Ivan Sabbe tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, en mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de ‘winkelnota’ - 2525 (2009-2010)	3
Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het Strategisch Actieplan voor de Reconversie en Tewerkstelling in de Luchthavenregio (START) - 16 (2010-2011)	29
Vraag om uitleg van de heer Johan Deckmyn tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de concurrentie met bedrijven uit het voormalige Oostblok tegenover Vlaamse transportbedrijven - 71 (2010-2011)	32
■	

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens

Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de implementatie van het Vlaams winkelplan
- 2523 (2009-2010)

Vraag om uitleg van de heer Ivan Sabbe tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, en mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de ‘winkelnota’
- 2525 (2009-2010)

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister-president Peeters.

De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voorzitter, minister, collega's, ik heb een vraag over de implementatie van de winkelnota en het traject dat uit de nota zal volgen. Ik denk dat iedereen ze met heel veel belangstelling heeft gelezen.

Voor ons is dit een zeer belangrijk document. Het gaat over een zeer belangrijke sector die in het verleden het slachtoffer is geweest van een gebrek aan beleid vanuit de Vlaamse Regering en ook vanuit de federale regering. Over de gevolgen van de IKEA-wet zal ik het straks nog hebben.

Alleszins heeft deze nota de verdienste dat ze het belang van de distributiesector erkent en dat ze de ambitie van deze regering onderstreept om een beleid op maat voor die sector te voeren. We kunnen dat alleen maar ondersteunen.

De bedoeling is onder andere om de wildgroei aan baanwinkels in de rand van de stad of gemeente aan banden te leggen. Volgens de nota zou vooral de ‘verlinting’ moeten worden tegengegaan. Ze moet de handel en het leven in de stads- en dorpskernen opnieuw aanwakkeren en aanmoedigen.

Er zijn in de nota een hele resem voorstellen opgenomen: een tijdelijke vrijstelling van onroerende voorheffing voor de verbouwing van oude handelspanden tot nieuwe zaken, gratis interieuradvies, maar ook ander flankerend beleid ten aanzien van lokale handelaars en – zeer belangrijk – ten aanzien van de lokale besturen die in de nota een sleutelrol krijgen toebedeeld. Die lokale besturen kunnen per reglement bepalen of voor een deel bepalen welke artikelen waar wel en waar niet zouden mogen worden aangeboden in de diverse winkels.

Het gaat om een startnota. De bedoeling is om hierover een breder overleg te organiseren. Intussen hebben een aantal actoren al hun mening te kennen gegeven of al een aantal reacties gegeven. De Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO) heeft onderzoek gedaan naar de gevolgen van de IKEA-wet. Hun belangrijkste vaststelling is dat de lakse toepassing van de IKEA-wet heeft geleid tot het stimuleren van grootwinkels om uit de stad weg te trekken en zich te vestigen in baanwinkels omheen de stad of gemeente, wat de ‘verlinting’ heeft doen toenemen.

Hun onderzoek wijst uit dat 43 percent van de nieuwe winkels die vergund zijn, baanwinkels zijn. Sinds de invoering van de IKEA-wet zou het aantal aanvragen voor winkelruimte met 30 percent zijn gestegen. Oost-Vlaanderen spant daarin de kroon met een aangroei van 407.330 vierkante meter sinds 2005. Het heeft ertoe geleid – en het zijn cijfers uit uw nota die toch wel confronterend zijn – dat er in Vlaanderen per 1000 inwoners een vloeroppervlakte van 1716 vierkante meter is. In Nederland is dat bijna 100 vierkante meter minder. In

Wallonië gaat het over 1500 vierkante meter, in Brussel slechts over 1150 vierkante meter. We hebben dus in Vlaanderen een heel ruim winkelaanbod, in vloeroppervlakte, als gevolg van de IKEA-wet.

UNIZO geeft een aantal aspecten aan die nodig zijn om de positie van handelscentra te verstevigen: vlottere bereikbaarheid met het openbaar vervoer, voldoende parkeerruimte en een aangename winkelomgeving waarvoor u zelf in de nota een aantal maatregelen voorstelt.

Fedis daarentegen communiceerde vrij ongenueanceerd over de nota. In sterke bewoordingen wees ze de winkelnota af. Dat is jammer, want uiteindelijk is Fedis de federatie van de distributiesector. Ik heb intussen begrepen dat binnen Fedis niet iedereen op dezelfde lijn zit. Niet alle handelaars en zeker niet alle handelketens, volgen de lijn van Fedis.

Fedis heeft alleszins sterke kritiek, verwijzend naar de Dienstenrichtlijn. De principes van de winkelnota zouden in tegenstelling zijn met de doelstelling van de Dienstenrichtlijn. Het lijkt me een beetje moeilijk aangezien elk nieuw beleid moet worden aangemeld bij Europa en in die zin nieuw beleid dus niet in strijd zou kunnen zijn met de Dienstenrichtlijn. Uiteindelijk komt het erop neer dat Fedis het belang van de consument wou vooropstellen en 'vrijheid blijheid' wou laten zegevieren in het winkelbeleid.

Minister-president, de startnota is een discussienota. Zijn er al gesprekken geweest met belanghebbenden zoals UNIZO, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), Fedis enzovoort? Wat waren de resultaten?

Fedis lijkt ronduit negatief in haar oordeel over de startnota. In hoeverre hebben die mensen gelijk met hun stelling dat er een discriminatie zou ontstaan tussen baan- en centrumwinkels? Hoe reageert u op de kritiek van Fedis met betrekking tot de Dienstenrichtlijn?

Allicht hebt u het onderzoek van UNIZO gekregen en doorgenomen over de verlinting van het Vlaamse winkellandschap. Wat zijn uw reacties daarop? Kloppen de resultaten en stellingen uit die studie? Welke elementen uit dat onderzoek kunnen eventueel mee opgenomen worden in de verdere discussie over de startnota?

Een van de belangrijkste elementen van de winkelnota is de positie van de lokale besturen. Kunt u aangeven hoe u die lokale besturen in staat wilt stellen om een goed winkelbeleid te voeren? Want zij kunnen straks kernwinkelgebieden afbakenen en een aanbodbeleid voeren om grotere winkels een plaats te geven buiten het centrum. Zij krijgen straks een zeer belangrijke positie. Het is dan ook belangrijk ervoor te zorgen dat elke stad of gemeente heel bewust nadenkt en omgaat met het eigen distributiebeleid.

Deze nota is een startnota. Kunt u in het kort schetsen hoe het verdere verloop van het proces eruitziet? Ik denk aan de eventuele omzendbrieven, het decretale werk. Op welk moment verwacht u wat? Hoe verhoudt de winkelnota zich tot de regionalisering van de IKEA-wet? Is die noodzakelijk om het beleid dat hier wordt uitgestippeld, effectief te realiseren?

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Minister-president, voorzitter, achtbare collega's, vooraleer ik mijn vraag stel, wil ik een bedenking maken. Indien er een winkelwet of -nota in uitvoering geweest was in de periode dat Jo Colruyt zijn keten startte, dan was er nooit een Colruyt geweest. Was die wetgeving, die winkelnota van toepassing geweest, dan hadden we nooit een Brantano gehad, dan hadden we nooit een Krëfel gehad, hadden we nooit een Lidl, weliswaar van een Duitse familie, gehad. Ik begrijp niet goed waarom de Vlaamse overheid van het winkelbeleid een speerpunt wil maken. Ik geloof niet dat het de kerntaak van de overheid is zich bezig te houden met het winkelen. Er zijn heel wat andere prioriteiten dan zich bezighouden met winkelketens.

Ik ben 8 jaar bestuurder geweest bij Fedis. In die periode heb ik enkel kunnen vaststellen dat de werkgelegenheid binnen Fedis is toegenomen. Ze is nooit afgenomen, wel altijd toegenomen. Ik vraag me dan ook af waarom we nu plots behoefte hebben aan een

winkelnota. We hebben zoveel kerntaken waarvoor alles dient te gebeuren. Waarom voelt de meerderheid – en ik hoor daar zeker niet bij – zich nu geroepen om een winkelnota te schrijven en vanuit die nota decretaal een aantal zaken te reguleren? Want dit betekent opnieuw reguleren. Opnieuw zullen er ambtenaren zijn die de regulering moeten controleren enzovoort. Dat is helemaal geen goede zaak.

Minister-president, u spreekt regelmatig over ervaringsdeskundigen. Ik geloof dat ik ter zake ervaringsdeskundige ben. Ik heb in 7 Europese landen 400 winkels geopend. Ik weet een klein beetje hoe het werkt, ook in andere landen. Nederland is op dat vlak geen goed voorbeeld. Maar ik heb gewerkt in Tsjechië, Zweden, Finland enzovoort. We moeten even stilstaan bij wat nu ter tafel ligt.

Minister-president, u zegt dat u van de detailhandel een speerpunt wilt maken. Daarbij wilt u een kernversterkend beleid voeren om de aantrekkelijkheid en de multifunctionaliteit van de steden te verbeteren. Voor het zomerreces gaf u dan ook uw goedkeuring aan die nota ‘Winkelen in Vlaanderen’. Hierbij volgt u eigenlijk twee sporen. U zegt dat u winkelen in de stads- en dorpscentra wilt versterken en de clusters van baanwinkels wilt beperken. Enerzijds houdt dat ruimtelijk sturende, en anderzijds economisch sturende maatregelen in.

Een aantal maatregelen in die startnota zijn volgens mij, mijn partij en ik denk nog een aantal anderen die hier aan tafel zitten, niet goed. De inplanting van grootschalige detailhandelszaken enkel toelaten op een daartoe planologisch voorziene zone is volgens mij niet zinvol. Waarom is dat niet zinvol? Men zal de immobiliënprijzen de hoogte injagen, en men zal daar de consument de rekening voor laten betalen.

In de winkelnota lees ik ook dat u de gemeenten wilt toelaten om in assortimentsbeperkingen per zone te voorzien. Ik weet dat ik daar een karikatuur van gemaakt heb en u in een ander debat aan de DDR en andere landen met een planeconomie heb herinnerd. In een bepaalde week waren er dan groene schoenen en in een andere rode. Sorry, mijnheer Watteuw, statistiek is één zaak. Uw haren rijzen ten berge zie ik. Ik vind dat dat een heel gevaarlijke zaak is. Het is absoluut niet de taak van de overheid, en zeker niet van de gemeenten, om te bepalen welk assortiment in welke zone er zal zijn.

Via de kmo-portefeuille wilt u gesubsidieerd advies aanbieden met betrekking tot retail en retaildesign. Het woord subsidie is verkeerd: deze sector hoeft geen subsidies. Subsidies zijn sowieso geen positieve maatregel. Waarom ze gaan invoeren waar ze niet zijn? Waarom belastinggeld spenderen aan subsidies in plaats van een faciliterend beleid te voeren?

Het enige lichtpunt in de maatregel is dat u pleit voor een extra vrijstelling van onroerende voorheffing voor verbouwingen door zelfstandige handelaars voor nieuwe handelszaken in kernwinkelgebieden. Dat is een positieve maatregel omdat ze pleit voor defiscalisering. Wij kunnen daar zeker achter staan. Maar dat is ook het enige lichtpunt dat ik daarin gevonden heb.

De ruimtelijk sturende maatregelen die worden geschetst in de startnota zijn ofwel te regulerend, waarbij de overheid te ver gaat in het vastleggen van locaties waar winkels wel en niet mogen komen, ofwel te vaag, terwijl de economisch ondersteunende elementen, de vrijstelling van onroerende voorheffing niet te na gesproken, een voortzetting zijn van het pamperend flankerend beleid dat deze Vlaamse Regering al een tijdje voert.

Minister-president, de startnota geeft aan dat die grootschalige detailhandel in de periferie een afname van de economische activiteit in de binnenstad tot gevolg heeft. De aanwezigheid van grootschalige detailhandel lijkt op zich echter niet zozeer de boosdoener. Weet u wie de boosdoener is van de afname van de economische activiteit in de binnenstad? Dat is de overheid zelf. Dat zijn de files die de stadkernen doen dichtslibben. Die files zijn er niet zomaar gekomen. De wegen zijn versmald door speed bumps. Er spelen ook snelheidsvertragende factoren, betaalbare parkeerplaatsen worden geschrapt. Er worden ook systematisch wegenwerken uitgevoerd die niet in ploeg gebeuren maar die ongeacht de

economische en de handelsactiviteit maanden aanslepen zonder dat er werk wordt gemaakt van een snelle afhandeling. De wet-Dedecker is ter zake een heel goed initiatief. Tot slot is er de inconsistentie tussen het winkel- en mobiliteitsbeleid.

Om meer duidelijkheid te krijgen in het kernversterkend beleid dat u en uw regering wensen te voeren, en over de inconsistentie tussen de kernversterking enerzijds en het mobiliteitsbeleid anderzijds, zal ik u straks een aantal vragen voorleggen.

No parking, no business. Dat is vooral een probleem in de kernen van de steden. Een van uw collega's, Stefaan De Clerck, heeft dat ingezien. Het is een van de weinige keren dat een CD&V'er me om advies vroeg. Hij vroeg of het zinvol was om duizend parkeerplaatsen te maken in 'K in Kortrijk'. Ik heb hem gezegd dat dat een schitterend initiatief was. Op die manier krijgt men een kernversterkende activiteit omdat de mensen onder het project kunnen parkeren en onmiddellijke toegang hebben tot de winkels zonder dat het weer een invloed heeft. Ze hebben ook geprobeerd om die kern bereikbaar te maken, maar daar zijn ze de mist ingegaan. De Oudenaardsesteenweg en Zwevegemstraat zijn een calvarieberg geworden. Hopelijk wordt dit nog gecorrigeerd.

U moet ervoor zorgen dat de commerciële activiteit in het centrum met parkeerplaats ook toegankelijk is. Dat wordt niet tot stand gebracht door een regulerend karakter. Mensen nemen initiatief in de hoop dat de lokale overheid de regionale overheid geen stokken in de wielen steekt. Ondernemen en handel drijven moet mogelijk zijn op de plaatsen waar dat moet gebeuren.

Vandaag wordt alle verkeer systematisch uit de stadskern geweerd. Invoering van zone 30, aanleg van verkeersdrempels, parkeerproblemen: dit zijn de werkelijke problemen die moeten worden aangepakt.

Ik ben het ermee eens dat de detailhandel een compromis moet zijn tussen de kern en de periferie. Dat komt automatisch. Men kijkt immers welke concepten passen op een grote oppervlakte en welke concepten passen op een kleinere oppervlakte. Een Zara-winkel betaalt voor een oppervlakte van 500 vierkante meter op twee verdiepingen, dezelfde huurprijs als een winkel met een oppervlakte van 1400 à 1500 vierkante meter in de Gentse periferie. Iedereen weet echter dat een Zara- of Massimo Dutti-concept niet past in de periferie. Dat gebeurt automatisch. Als politici hoeven wij ons daar niet mee te moeien. Wij moeten de markt laten spelen. Wat u wel kunt doen, is een defiscaliserende maatregel nemen voor de onroerende voorheffing. U moet niet reguleren, u moet enkel faciliteren. Het stedelijke beleid moet erop gericht zijn dat de steden open staan voor commerciële activiteiten in plaats van zich daarvan af te sluiten. Meer hoeven wij niet te doen. Er is funshopping, er is runshopping. Beide vinden hun plaats. Ook Fedis verdedigt dit standpunt. Fedis is als federatie de tweede grootste werkgever. Zij weten intussen ook wel hoe dit moet worden aangepakt.

Deze nota gaat veel te ver. Ik heb het onder meer moeilijk met die subsidie voor interieurverfraaiing of retaildesign. Gaat u daar dan bepaalde organisaties bevoordelen? Dat ruikt wat mij betreft naar onduidelijke belangen. U weet dat de middenstandsorganisaties die service leveren en dat daarvoor wordt betaald. Uw opvolger, Karel Van Eetvelt, vindt zelfs dat die assortimentsbepaling door de gemeente een slecht voorbeeld is.

In Nederland heeft men dat beleid omgezet. Daar heeft men de woonboulevard, de voedingsboulevard enzovoort. Niemand is gelukkig met dat beleid. Voeding genereert bijvoorbeeld veel meer verkeer dan doe-het-zelfzaken of winkels met matrassen en beddengoed, die het minst verkeer genereren omdat hun koopwaar het langst meegaat. Een goede mix is belangrijk.

Minister-president, wat u hier naar voren schuift, moet natuurlijk nog de Bolkesteintoets doorstaan. De heer Bouckaert zal het daar nog uitvoerig over hebben. Hij zal daarbij de argumentatie brengen die we al kennen uit andere dossiers maar die zeker in dit dossier

opnieuw van kracht is. Voor hardhorenden is het soms nodig om te herhalen of zeer luid te spreken.

Minister-president, wilt u de detailhandel volledig bannen uit de periferie? En hoe wilt u inzake detailhandelsbeleid komen tot een compromis tussen kern en periferie? Hoe wilt u er met andere woorden voor zorgen dat wordt bekeken wat best wordt ingeplant? U stelt een aantal concrete ruimtelijk sturende en economisch ondersteunende maatregelen voor. Hoe zal dat in zijn werk gaan? Hoe zult u de steden overtuigen om verkeersarme steden te rijmen met de doelstelling van de kernversterkende activiteit?

Minister-president, parkeergelegenheid, bereikbaarheid en toegankelijkheid zijn basisvoorwaarden om de detailhandel in de kernen te laten bloeien – en zeker niet subsidies en een regulerend beleid. Die zullen een averechts effect hebben. Daar moet u concreet aan werken. Welke mobiliteitsmaatregelen zult u nemen om deze doelstellingen, die voor mij de kern van de zaak zijn, te realiseren? Dat betreft ook de aanpak van zone 30 en van verkeersdrempels. Wat kunt u op dat vlak concreet in het vooruitzicht stellen? Dat wil de sector horen.

Ik denk niet dat de sector geïnteresseerd is in extra regulerende maatregelen, naast de 27 vergunningen en aanmeldingen die men nu al nodig heeft voor een winkel van 1000 vierkante meter voeding, waarbij spijtig genoeg de meerderheid Vlaamse vergunningen en meldingen zijn. Ik heb het lijstje ter beschikking en ik kan het u met veel plezier bezorgen. Ik heb het indertijd al aan een aantal van uw collega's bezorgd, maar het is dode letter gebleven. Naast deze 27 vergunningen voor 1000 vierkante meter voeding zou ik echt graag hebben dat u in Vlaanderen, nu we spreken en hopen op de relance van Vlaanderen, niet opnieuw regulerende en beperkende maatregelen gaat opleggen aan een groep die eigenlijk geen hulp nodig heeft en vraagt dat men hem laat werken.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: De Vlaamse Regering wil van detailhandel een van de speerpunten maken in haar beleid. De vraag is echter of ze dat wel doet met dat wat ze nu formuleert in de startnota 'Winkelen in Vlaanderen'. Minister-president, dat u zowel met betrekking tot de ruimtelijke ordening als met betrekking tot de economie een kernversterkend beleid wil voeren, kunnen we zeker toejuichen. Toch vind ik dat u in eerste instantie een stimulerend beleid moet voeren zonder te vervallen in het invoeren van restricties voor eventuele alternatieven. Gelukkig hebben we hier te maken met een startnota, dat is daarnet ook al gezegd, en ik hoop en reken erop dat u zeker rekening zult houden met de verschillende elementen die in dit debat aan bod komen om uw startnota eventueel bij te sturen en zeker aan te vullen.

Het lijkt me zeker ook aangewezen om eens te overleggen met de hierbij betrokken organisaties, zoals Voka, UNIZO, Fedis, het Neutraal Syndicaat voor Zelfstandigen (NSZ) enzovoort. De heer Bothuyne heeft daarnet zijn pijlen vooral op Fedis gericht en de heer Sabbe heeft vooral het standpunt van Fedis verdedigd. Er zijn heel veel standpunten pro en contra vanuit de organisaties gekomen. Ook UNIZO heeft daar een heel ander standpunt over ingenomen. Er moet met iedereen gesproken worden zodat deze nota verder verfijnd kan worden. De vraag die gesteld is of er overleg is geweest met die verenigingen, is hier dus zeker op zijn plaats gezien de vele reacties waarmee we al geconfronteerd zijn.

Minister-president, een sterke detailhandel draagt bij tot een gezonde samenleving. Zo wordt er in uw nota gesteld. Dat is uiteraard waar. Het is een waarheid als een koe. Het is een open deur instampen. Het Vlaams Belang heeft trouwens in het verleden meermaals een pleidooi gehouden voor het versterken van deze detailhandel. Versterking van de kernwinkelgebieden in stads- en dorpskernen staat niet noodzakelijk in tegenspraak met het bestaan van grootschaligere detailhandeliniciatieven in de periferie. Als men in een gezonde samenleving oog wil hebben voor de belangen van de consument, moet men rekening houden met het feit

dat zowel de handel in de kernwinkelgebieden als de perifere grootschaligere detailhandel belangrijk zijn en blijven.

In uw startnota wordt duidelijk een onderscheid gemaakt tussen het ‘runshoppen’ en het ‘funshoppen’. Runshoppen is er voor de consument die relatief gehaast is en doelgericht en efficiënt wil winkelen. Funshoppen is er dan eerder voor de consument die iets meer tijd heeft. Uw startnota stelt in het hoofdstuk over uitdagingen dat er een groeiende polarisering is tussen beide. Ik durf hier toch wel een beetje aan twijfelen. Beide soorten winkelen vullen elkaar mijns inziens voor een groot stuk aan. Het is dan ook jammer dat de klemtoon lijkt te liggen bij een restrictief beleid ten aanzien van de periferie dan wel bij een positief beleid richting de kernwinkelgebieden.

U stelt in uw startnota over de perifere detailhandel dat een puur op consumentengedrag aangedreven voorzieningenbeleid niet noodzakelijk het beste beleid is. U somt daarover een heleboel negatieve aspecten op, waarvan sommige inderdaad wel terecht zijn. Ongetwijfeld kan er een beter kader gecreëerd worden voor deze perifere winkelcentra, doch dat mag niet de resultante zijn van een beleid dat kernversterkend wil zijn. Het moet een en-enverhaal worden en geen of-ofverhaal, minister-president.

Dat u de lokale besturen meer wilt versterken en via reglementen wilt laten bepalen welke artikelen wel en niet in de periferie mogen worden verkocht, lijkt me een maatregel te zijn die wel eens snel een onverwachte impact zou kunnen hebben. Elke stad of gemeente zal een andere visie ontwikkelen, en dat leidt ongetwijfeld naar een de facto ongelijke behandeling van de detailhandel dwars door Vlaanderen heen.

Is een uitgewerkt Vlaams kader dan niet beter? Let op, als ik om een extra Vlaams kader vraag, doel ik zeker niet op extra regeltjes, want wat dat betreft kan ik me perfect aansluiten bij de voorgaande spreker. In Vlaanderen zijn er jammer genoeg al te veel regeltjes die zorgen voor vertragingen. We hebben gisteren nog maar net een discussie achter de rug over de elektrische wagens waarbij verschillende mensen uit het veld mochten zeggen wat hun standpunten waren ter zake. Daar hebben we heel duidelijk kunnen optekenen dat het in Vlaanderen veel te lang duurt vooraleer er iets ingang kan vinden. Extra regels zullen sowieso alles op een langere baan schuiven en daar zijn we helemaal geen vragende partij voor.

Ik verwijs hier trouwens ook naar de ondernemersorganisatie NSZ die de nota wel een goede eerste aanzet vindt om kleinere en lokale winkels in steden en gemeenten te beschermen, maar – en ik denk dat dit wel een heel goede vraag van NSZ is – ze vraagt een allesomvattend beleid waarbij de kleinhandel centraal staat. Dat men dus geen beleid gaat voeren voor kleinhandel in de dorps- en stadskernen door een restrictief beleid te gaan voeren ten aanzien van de periferie.

Voorzitter, zoals ik in het begin van deze discussie al gezegd heb, heb ik geen vraag om uitleg ingediend omdat ik een algemene agendering had verwacht van deze nota. Ik had dan ook graag geweten wat de agendering voor de toekomst is van dit dossier. Wat zal het vervolgtraject zijn? Zijn hoorzittingen niet aangewezen? Iedereen heeft al verwezen naar Fedis, Voka, UNIZO, NSZ. Is het dan niet aangewezen om die mensen eens te horen om een goed beeld te krijgen van wat die organisaties willen en hoe wij verder ons parlementair werk kunnen doen en de minister-president mee ondersteunen om een betere nota te creëren dan de nota die hier voorligt? Met deze constructieve noot wil ik besluiten.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, ik stel vast dat de oplossingen die de heer Sabbe naar voren brengt, altijd dezelfde zijn. Het moet ongelooflijk aangenaam en eenvoudig leven zijn als je bij alles wat misloopt altijd kunt zeggen: het is de overheid die het gedaan heeft. Moet je een oplossing hebben? Dat is ook zeer gemakkelijk: de markt zal het oplossen. En laat ook auto's overall toe en dan is alles opgelost en leven we in de beste van alle werelden.

De voorzitter: De heer Sabbe krijgt het woord omdat hij zo wordt aangevallen.

De heer Ivan Sabbe: Mijnheer Watteeuw, ik wil kort reageren. Anders gaat u dingen de wereld insturen die bij het haar getrokken zijn. Tot op vandaag is er gelukkig zeer weinig regulering in deze sector. In tegenstelling tot andere gevallen, waar ik pleit voor de afbouw, pleit ik hier om geen bijkomende regulering op te leggen. Indertijd, toen de minister-president nog voorzitter was van UNIZO, is de Winkelwet aangepast van 750 vierkante meter naar 400. Dat heeft niet verhinderd dat er winkels werden ingeplant. Het wetgevend kader dat er is, is meer dan voldoende en er moet niets bij komen. Daar gaat het over. Dat is iets anders dan waarover we het gisteren hadden en waar ik voor afbouw was. Hier vraag ik om er geen bij te creëren.

De heer Filip Watteeuw: De richting is misschien een beetje anders, maar het verhaal blijft altijd hetzelfde: de overheid is verkeerd, de markt is goed. Ik vond het jammer dat u gisteren niet aanwezig was bij de hoorzitting over elektrische auto's en ook niemand van uw partij. U bent een van de grote adepten van de vrije markt. Daar waren mensen uit het bedrijfsleven, onder andere Umicore en Volvo. Zij stelden dat de markt niet regelt en ze willen een overheid die goede keuzes maakt.

De heer Sabbe zegt dat als deze nota er vroeger al was geweest, we dan geen Brantano of Colruyt zouden hebben gehad. Misschien is het wel zo, dat als deze nota er wel was geweest, we misschien wat minder ruimte verloren hadden en we niet zo in moeilijkheden zouden komen op het moment dat we bedrijventerreinen moeten inrichten.

De heer Ivan Sabbe: Mijnheer Watteeuw, dan zou de gewone man voor al zijn producten dubbel zoveel betaald hebben! Dat is democratie, namelijk dat men het recht heeft om goedkoop in te kopen! Met uw wetgeving zou dat niet mogelijk geweest zijn!

De heer Filip Watteeuw: Democratie betekent in uw geval dat u roept wanneer u wilt.

Als die nota er wel zou geweest zijn, en misschien nog wat verder uitgewerkt, dan zouden we nu geen tekort hebben aan ruimte voor bedrijventerreinen. Dan zouden we misschien nog wat meer natuurgebieden hebben. Dan zouden we misschien een ruimtelijke ordening gehad hebben waarbij openbaar vervoer organiseerbaar is, want er is versnippering gekomen door een gebrek aan goede regelgeving. *(Opmerkingen van de heer Boudewijn Bouckaert)*

De voorzitter: De heer Watteeuw mag nu zijn punt maken. Als we geen gewoon debat kunnen houden, zal ik de teller opzetten en krijgt iedereen een aantal minuten spreektijd waarna het aan de minister-president is. Ik probeer soepel te zijn omdat het een belangrijk werkstuk is waar veel meningen over zijn. Iedereen krijgt de kans om zijn mening duidelijk te maken aan de minister-president.

De heer Filip Watteeuw: Rustig, mijnheer Bouckaert. Het heeft geen zin om u op te winden.

De keuze die er onbewust is geweest in het verleden om te weinig duidelijke keuzes te maken, heeft ervoor gezorgd dat wij heel wat kwaliteiten, zowel op het vlak van natuur als van beschikbare ruimte voor bedrijventerreinen, verloren hebben. Daar moet een antwoord van de regering op komen. Deze nota is daar een aanzet toe, en ik vind dat een goede aanzet. Ik denk dat deze nota op termijn een stuk concreter moet worden. Er zitten een aantal zaken in waarvan het nog heel onduidelijk is hoe u ze in de praktijk zult omzetten en afdwingen. Op zich is het belangrijk dat deze nota er is.

Ik woon 20 jaar in een stad. Het fundament van een stad is vermenging. Als men daar geen duidelijke visie op heeft en geen duidelijk beleid over ontwikkelt, dan gaan de vermenging, de gelaagdheid en de verschillende functies verloren. Je ziet nu steden waar bijna alleen nog een woonfunctie is en een administratieve functie. Dat heeft dikwijls weinig te maken met de autobereikbaarheid, want die is er dikwijls nog wel, maar je ziet dat winkels gewoon wegtrekken naar de rand, en dan krijg je een verarming van de stad. Ik vind dat een erge zaak.

In een stad als Gent, waar men een behoorlijk groot voetgangersgebied heeft, was er een tiental jaar geleden heel wat protest bij de winkeliers dat men het centrum verkeersvrij zou maken. Nu zien we dat het een absoluut succesverhaal is geworden. Je moet keuzes durven te maken. Als je maakt dat de kwaliteit versterkt wordt, is dat ook goed voor de handelaars.

Minister-president, ik wil gewoon weten hoe het verder zal verlopen met deze nota. Wat is de timing? Wat is het proces? In welke mate kunnen wij nog bijsturen? In welke mate zult u nog bijsturen?

In welke mate zult u de lokale besturen betrekken? Dat is immers een zeer belangrijk gegeven. Het is normaal dat u de economische actoren – UNIZO, de Belgische Federatie van de Distributie (Fedis) – hierbij betreft, maar het is ook zeer belangrijk dat u de lokale besturen hierbij betreft.

Er worden een aantal mogelijkheden ontwikkeld. Hoe zult u de door u vooropgestelde diverse maatregelen concreet inschatten? Ik veronderstel immers dat er een concrete inschatting zal worden gemaakt.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Voorzitter, geachte leden, minister-president, ik dank u voor uw eerste startnota. Eerlijk gezegd had ik een afgewerkte winkelnota verwacht, maar het is een aanzet. Dat is misschien nog beter, maar misschien moet er in de toekomst wat sneller worden gewerkt.

Mijnheer Sabbe, net voor het reces hebben we hier een discussie gevoerd over de problematiek van de leegstand. Uw partijgenoot, de heer Reekmans, zat hier toen en hij was kwaad dat die winkelnota er nog niet was. Hij stelde dat de winkeliers erop wachtten en vroeg zich af hoe lang we er nog op zouden moeten wachten. Ik heb het verslag bij me. Hij is uw collega, en ik dacht dat hij nog altijd tot LDD behoorde. Hij was vragende partij om snel met een plan voor de dag te komen, met de bedoeling te weten wat van een overheid kan worden gevraagd en wat niet.

Mijnheer Watteeuw, ik kan u volgen als u stelt dat er veel ruimte verloren is gegaan die een bos of een bedrijventerrein had kunnen zijn. Ik woon in het hart van de stad en maak me vooral zorgen over de stads- en districtskernen, de kernen van steden, gemeenten en provincies. Leegstand heeft een negatief effect op de leefbaarheid in de stad. Leegstand moet kunnen worden voorkomen. Daar moeten maatregelen voor worden genomen. Een van de maatregelen die er tot nu niet waren, was een deftig plan met betrekking tot winkelen in Vlaanderen. Winkelen heeft een heel belangrijke economische weerslag. De Meir in Antwerpen trekt heel veel dagjesmensen uit Nederland aan, net als weekendtoeristen en overnachtingen. Daar is een hele sector rond gebouwd. De stad Antwerpen heeft ter zake al haar verantwoordelijkheid genomen. Het is de grootste stad: dat is normaal. Dat probleem bestaat echter ook in de districtskernen. We hebben het al besproken toen we het hebben gehad over de leegstand.

Minister-president, uw plan is niet wat ik had verwacht. Het is een startnota. Die nota is goed. Ze vraagt inderdaad meer uitleg. Ik heb hier meer vragen aan u dan ik antwoorden heb. Ik dacht immers ook dat we daarover een toelichting zouden krijgen. U geeft een aanzet. U stelt het flankerend economisch beleid voort te zullen uitwerken en een stakeholdersplatform op te zullen richten. Heel veel actoren zullen daarin vertegenwoordigd zijn. Het is de bedoeling een gezonde discussie op gang te brengen. Ik denk dat die discussie deels al in de media is begonnen. Met mijn luttele ervaring in de politiek denk ik dat Voka, UNIZO en Fedis dermate tegengestelde en ongenueanceerde meningen hebben dat uw nota inderdaad de discussie zal losweken. Er ontbreekt echter één belangrijke partner. U vermoedt het wellicht al: ik heb het over de werknemersorganisaties, de sociale partners. In de inleiding van uw nota stelt u dat hierin 140.000 mensen zijn tewerkgesteld. U wilt een stakeholdersplatform

oprichten. Waar blijven de werknemersorganisaties? Of gaat u ervan uit dat die er ook bij zullen zijn? De tewerkstelling is immers niet gering.

U stuurt aan op een aantal bijkomende maatregelen wat het flankerend economisch beleid betreft. Er zijn inderdaad een aantal maatregelen nodig. Onder meer moet worden onderzocht of een uitbreiding van de vrijstelling van onroerende voorheffing mogelijk is. U zegt dat de bestaande maatregelen niet voldoende worden benut. Winkeliers of eigenaars hebben immers niet graag de stempel van leegstand en de daaraan verbonden risico's. Ter zake volg ik de belangrijke vraag van de Inspectie van Financiën. Er zijn al heel wat maatregelen om steun te verlenen aan kmo's: het Hermesfonds, de kmo-portefeuille en ook veel andere vormen van investeringssteun. Is het dan niet beter om alle steunmaatregelen die vandaag bestaan, eerst te evalueren en op te lijsten, en te bekijken waaraan een richting moet worden gegeven en waar eventueel moet worden geheroriënteerd? De Inspectie van Financiën zegt immers dat er geen gebrek aan middelen is, maar misschien wel een versnippering aan middelen. Zal die evaluatie worden gemaakt voor er ter zake een afgewerkt flankerend economisch beleid wordt voorgelegd?

Dan is er nog iets heel belangrijks. Steden en gemeenten zijn inderdaad belangrijke partners. De toelevering aan en bevoorrading van de winkelkernen zijn momenteel te weinig opgenomen. Het is een startnota. De steden zelf hebben een belangrijke rol te spelen. Zo is er bij de stad Antwerpen sprake van een distributiecentrum buiten de stad, om te voorkomen dat er op en af moet worden gereden om te leveren aan alle winkels in de stadskern, die al dan niet volledig autovrij is. Zo wordt dit geconcentreerd buiten de stad en kan er een gemeenschappelijke toelevering gebeuren. De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) oppert het idee van een distributiekenniscentrum. Misschien is dat absoluut geen slecht idee.

In de startnota kondigt u ook aan te willen werken via twee omzendbrieven. Dat zou het snelst zijn, zo stelt u. Ik heb daar weinig ervaring mee, maar dat zal dan wel. Kunnen wij als commissieleden daar ook kennis van nemen? Zo zouden we die omzendbrieven, voor ze worden verspreid, kunnen bespreken in deze commissie. Ik zie de voorzitter aangeven dat dit niet kan. Misschien kan dat worden veranderd, als dat een goede werkwijze is.

Er komt ook een rondetafelconferentie en een ViA-dag. We hebben zo lang op uw startnota gewacht. We zouden ook graag op voorhand willen vernemen welke omzendbrieven genoteerd zijn en wat de conclusies van die conferentie zijn, in plaats van dat we dat via de media moeten vernemen.

De winkelkernen en de detailhandel moeten worden versterkt. Over de baanwinkels moeten we nadenken. Er is een aanzet gegeven.

Wat men ook niet mag vergeten, is dat er ook een evenwichtsoefening moet komen voor het wonen en winkelen in de kernen. Ik woon in de Statiestraat in Berchem, die op dit ogenblik volledig wordt heraangelegd. Er zijn daar evenveel vitrines als woningen. Ik denk dat winkelen en wonen ook moeten kunnen samengaan. Ook dat aandachtspunt moet zeker worden meegenomen.

Mevrouw Patricia Ceysens: Minister-president, ik moet eerlijk zeggen dat ik persoonlijk de titel van de startnota ongelukkig vind. Volgens mij is er een reactie van Fedis geweest toen u zei dat er een staten-generaal van de industrie zou komen, waarbij Fedis zei dat de industrie uiteraard heel belangrijk is, maar dat er naast de industrie nog een heel belangrijke economische sector is rond handel en distributie. Dat is ook zo. Ik had niet verwacht dat de nota als invalshoek 'Winkelen in Vlaanderen' zou nemen. Ik vind dat u hier doet alsof u als overheid inderdaad gaat vastleggen hoe wij gaan winkelen. Ik denk dat de consument zich dat niet laat opdringen.

U wilt beklemtonen – en sommige passages in de nota doen dat ook en die vind ik absoluut niet kunnen – dat u gaat zeggen wie waar nog mag winkelen, wie waar nog welk assortiment

mag aanbieden, wie waar nog wat mag gaan kopen. Ik vind dat getuigen van een onvoorstelbare hoogmoed van een beleid. De titel vind ik eerlijk gezegd een flop. Ik ga me uitspreken over de nota, maar de titel vind ik een flop. Ik denk dat u voor de titel had moeten vertrekken van de inspiratie: ‘Laten we eens nagaan wat er naast de industrie ook nog is aan handel – en dan liefst vrije handel – en distributie’.

Als ik naar de nota zelf kijk, dan wil ik milder zijn voor aspecten van ruimtelijke ordening. Een overheid moet op een bepaald moment ruimtelijk wat dingen kunnen doen. Maar ik vind dat het niet kan dat u ruimtelijke en economische planning mengt. Ruimtelijke planning kan, economische planning kan niet. De heer Bouckaert zal daar straks wel dieper op ingaan: het is zo strijdig met de Dienstenrichtlijn als maar kan zijn.

Ik had persoonlijk ook gedacht dat er iets meer visie zou zijn op de wijzigende patronen. Er zijn heel weinig demografische cijfers. Voor wie zijn we ons aan het organiseren? Er is de vergrijzing. Dat betekent dat mensen langer alleen proberen te leven en dat men kleinere porties moet kunnen aanbieden. Ik zie daar niets van. Ik vind het eigenlijk al achterhaald. U hebt het over de grote winkelloppervlaktes. Ik zie in de stad Leuven overal kleine Carrefours opduiken. Ook dat is een continu aanpassen van klein en groot. Sommige kleine winkels worden groot, maar er zijn evengoed grote winkels die terug willen klein worden om in de nabijheid te zijn van wijzigende consumenten, van nieuw samengestelde gezinnen, van gezinnen die de ene week kleiner zijn dan de andere. Daar zie ik niets van. Ik krijg geen beeld, geen ‘goûts et couleurs’ van hoe Vlaanderen er demografisch uitziet, wat voor distributie en handel een enorm belangrijk facet is.

Ik krijg ook geen enkele inschatting van koopkracht, wat voor handel en distributie natuurlijk cruciaal is. Waar wonen de koopkrachtigen? Hoe evolueren ze? Hoe gaat men ermee om?

Er staat ook geen enkel woord in over het OESO-rapport, dat iets heel anders zegt dan wat de nota probeert te doen proeven. De OESO zegt dat we zeer weinig oppervlakte hebben benut. Ook al zint u dat niet, ik vind wel dat zo’n nota, als het een startnota is, een zekere objectiviteit moet hanteren en niet mag vertrekken vanuit een ‘eigen gedacht eerst’ om er dan een beleid op bouwen. Ik mis de juiste contouren om met kennis van zaken een beleid en een visie te ontwikkelen over distributie, handel en handeldrijven en niet over het winkelen van de consument, want dat horen wij niet te reguleren. Ik zou het anders hebben opgebouwd.

Er is één passage die ik eerlijk gezegd ‘twitterpolitiek’ zou willen noemen. Twittercommunicatie vind ik leuk, maar twitterpolitiek vind ik niet kunnen. Op pagina 8 ziet u een kadertje. Het zullen meer dan 140 tekens zijn. Achteraan lees je: “Er komt een leegloop en verloedering. Dat betekent dat de stad verliest aan aantrekkingskracht. Minder mogelijkheden. En uiteindelijk schuldigen: grote distributiecentra zijn de schuld van alles”. Dat is natuurlijk een soort twitterpolitiek: we vertrekken ergens en in 140 karakters zijn we bij de schuldigen en dat zijn de grote distributiecentra. Dat vind ik totaal niet kunnen.

Ik vind het ook spijtig dat u in de nota niet dieper bent ingegaan op het verhaal van de multichannel, een eigentijds verhaal van distributie.

De nota had evenzeer 15 jaar geleden op deze banken kunnen liggen. Van de echte, nieuwe, eigentijdse dingen is niet veel meegenomen. Ik meen begrepen te hebben dat de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de strategische adviesraad (SAR) eind september een advies hebben gegeven. Het is nog maar een nota. Ze zit dus nog in een vroeg stadium en er is nog veel reparatie mogelijk.

Ik wil de echte beslissingen eens kort bekijken. De beslissing met betrekking tot de adviesaanvraag is er. De nota zelf baart mij minder zorgen omdat zij juridisch geen waarde heeft. Wat mij wel zorgen baart, is het ontwerp van omzendbrief Kernversterking en het ontwerp van omzendbrief Ruimtelijk afwegingskader voor de inplanting van grootschalige detailhandel. Daar kom je in het zwaardere instrumentarium. Er is ook een voorstel van aanpassing van het besluit. U hebt het ook over een “hardere generieke maatregel tegen

uitwaaiering”. Daar ben ik heel benieuwd naar. Ook wordt een methode opgesteld voor de aanduiding en bepaling van een toepassingsgebied van de kernwinkelgebieden, met inbegrip van heldere taakafspraken. Ik neem aan dat vroeg of laat de ontwrichtingstoets in een tekst zal staan. U zegt dat u ook een stakeholdersplatform en een jaarlijkse rapportering zult opzetten. Over de nota zal heel wat te doen zijn. Wat mij vooral interesseert, is waar u echt regelgevend zult optreden. Dat kan ruimtelijk, maar dat mag onder geen enkel beding neigen naar economische planning en zeker niet naar het dicteren van de consument waar en wat hij ooit zal kunnen kopen in Vlaanderen.

De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Voorzitter, minister-president, waarde collega’s, ik zal het voornamelijk hebben over de compatibiliteit van het soort maatregelen dat in de winkelnota wordt aangekondigd met de Europese Dienstenrichtlijn. Vooraf echter twee opmerkingen.

Minister-president, u krijgt verdachte steun. In een discussie tijdens de plenaire vergadering van vorige week zei minister Lieten dat Groen! eigenlijk een soort Sovjeteconomie aanpreeft. Als model-sociaaldemocrate verzette zij zich daartegen. Het is niet toevallig dat ‘Flandria Sovietica’ deze winkelnota enthousiast steunt. U moet zich zorgen maken over de steun die u geniet.

De kwestie van de relatie tussen kleine winkels en grootwarenhuizen is een oud zeer. Het is allang een zeer heikel thema in de politiek. Zo werd in 1932 de Nationalsozialistische Kampfbund für den gewerblichen Mittelstand opgericht. Hij had de volgende bedoeling: “Gemäß den bisherigen Forderungen der NSDAP bekämpfte der Kampfbund Warenhäuser, Konsumvereine und Kapitalgesellschaften, insbesondere die in jüdischem Besitz und gab vor, durch eine Zerschlagung der großen Handelsunternehmen Handwerk und Einzelhandels-geschäfte stärken zu wollen.” Alle gekheid op een stokje, maar ik wou toch eventjes historisch terugkoppelen. Er heeft daar altijd een heel sterk politiek spanningsveld in gezeten. Dat werd door allerlei stromingen sterk uitgebuit.

Ik kom nu terug op de Dienstenrichtlijn. De heer Bothuyne zei dat we niet weten of die startnota in strijd is met de Dienstenrichtlijn omdat het nog niet is aangemeld. Ik vind dat een merkwaardige redenering. We zouden hier de meest fantaisistische dingen kunnen ontwikkelen, en dan daarmee naar Europa trekken. Wij kunnen lezen – enfin, wij doen toch een poging. Wij weten wat er in de Dienstenrichtlijn staat. Wij kennen de teneur van de Dienstenrichtlijn. Als Vlaamse overheid, die in Europa werkzaam is, moet je inderdaad bestendig aftoetsen met de Dienstenrichtlijn. Je moet niet wachten tot de aanmelding. In een cursus Europees Recht zou je gebuisd zijn als je zoiets zegt.

In uw winkelnota zegt u dat met de Dienstenrichtlijn alles in orde is. U verwijst naar het Nederlandse kenniscentrum Europa decentraal. U citeert daaruit zeer selectief. In de nota Europa decentraal wordt ook het volgende gezegd – en dat vind ik niet terug, wat wel niet toevallig zal zijn: “Uit besprekingen tussen het Rijk en de Europese Commissie volgt dat bestemmingsplannen, evenals streek-, vervoers- en milieubeleidsplannen, niet hoeven te worden gescreend in het kader van de Dienstenrichtlijn. De grondslag voor deze screenings-uitzondering voor bestemmingsplannen is gelegen in het feit dat aan bestemmingsplannen geen puur economische criteria ten grondslag liggen, waardoor ze inherent voldoen aan de Dienstenrichtlijn.” U kent die stelling. Maar daarop volgt: “Deze uitzondering mag echter niet tot gevolg hebben dat er door decentrale overheden nu een vrijbrief ligt om dienstverleners te gaan belemmeren door middel van een economische of concurrentiële beoordeling.” Dat is iets wat in deze startnota wordt aangegeven. “Bescherming van de lokale middenstand tegen concurrentie door middel van bestemmingsplannen is strijdig met zowel de Dienstenrichtlijn (artikel 14, lid 5) als met de Nederlandse wetgeving en jurisprudentie.” Dat telt voor ons natuurlijk niet. “Uit een oogpunt van goede ruimtelijke ordening mogen bestemmingsplannen enkel algemene niet-economische ruimtelijke doelstellingen nastreven. Een duurzame ontwrichting van de bestaande verzorgingsstructuur van de binnenstad,

waarvoor geen dringende reden van algemeen belang bestaat, mag wel tegengegaan worden, het beschermen van de marktpositie van detaillisten mag niet.”

De nota van het Nederlandse kenniscentrum is daarover zeer klaar. Als u haar aanhaalt, moet u niet alleen de passages aanhalen die eventueel in het voordeel liggen van uw startnota. U moet het volledige verhaal vertellen.

Een tweede punt is dat in uw startnota heel duidelijk verwezen wordt naar economische criteria, wat strijdig is met de Europese Dienstenrichtlijn. Op pagina 8 staat zeer duidelijk een soort causaal verband, dat absoluut niet klopt. De grote handelsvestigingen zouden de grote oorzaak van de teloorgang van de stadskernen zijn. De heer Watteeuw zou toch wel eens mogen weten dat het afsluiten van stadskernen voor autoverkeer daar ook zeer sterk toe bijdraagt. Fixeer u niet alleen op de grote handelszaken ter zake. Die hebben natuurlijk een impact, er zijn verschuivingen, maar dat is niet de enige oorzaak. U moet niet aan een ‘zondebokpolitiek’ gaan doen.

Wat staat er nu op pagina 8 van de nota? Daarin staat zeer duidelijk het volgende. Grote distributiecentra vestigen zich buiten de stad, waar meer ruimte is en gronden goedkoper. Dus trekken ze consumenten aan vanuit de stad, met meer autoverplaatsingen tot gevolg. Dus de lokale handelszaken in de stad verliezen consumenten, er zijn minder handelszaken in de stad, er zijn minder mogelijkheden tot consumptie in de stad, de stad verliest aantrekkingskracht en levendigheid, en er volgt leegloop en verloedering. Dat is het causale verband dat u legt. Dat is puur economisch. U beschrijft een marktproces. Ik twijfel eraan of dat altijd zo is. Maar u beschrijft een marktproces. Op zich heeft dat echter niets te maken met behoeften van ruimtelijke ordening.

Centraal in de winkelnota staat het beleidsstreven om faillissementen van handelszaken in stadskernen tegen te gaan door het verbieden of belemmeren van grote distributiezaken buiten de stad. Ik kan daarachter staan, maar het is in strijd met de Europese Dienstenrichtlijn. Het is een economische doelstelling: de bescherming van de markt, de positie van detaillisten in de stadskern, weliswaar met het vermeende positieve gevolg van een versterking van de stedelijke leefbaarheid. U hebt daar een probleem met de Europese Dienstenrichtlijn. Deze ochtend heeft de meerderheid bijna gesuggereerd dat als de oppositie zorgt voor een vertraging bij de stemming van het ontwerp van decreet inzake de private arbeidsbemiddeling, ze de boete zou moeten betalen die ze door het uitoefenen van procedurele rechten uit het reglement zouden veroorzaken. Ik zou daarop kunnen antwoorden dat de boete die hiervan het gevolg is, ook maar door de meerderheid moet worden betaald.

Minister-president, is het aanhalen van de impact van grootschalige handelszaken in de periferie op de economische leefbaarheid van kleinschalige handelszaken geen duidelijk bewijs van de door de Dienstenrichtlijn verboden economische criteria? Vindt u niet dat er andere oorzaken aan te wijzen zijn voor stadsverloedering in bepaalde steden? Ik verwijs naar een goede column van Rudi De Kerpel die daarover is verschenen in *De Standaard*. (*Opmerkingen van de heer Filip Watteeuw*)

In zijn column wijst hij terecht op de enorme impact van allerlei maatregelen inzake belasting en de regulering van het verkeer. U moet daar het hele plaatje bij betrekken. Liggen de grootschalige handelszaken in de periferie aan de basis van de stadsverloedering? Indien zo, op basis van welk empirisch materiaal komt u tot dat besluit? Dat wordt altijd beweerd, maar is dat wel zo? Neem nu de stad Knokke. Ik weet niet of u daar regelmatig vertoeft. Maar Knokke is een voorbeeld van een stad met bloeiende middenstandszaken. Nochtans zijn er ook veel grote handelsvestigingen buiten Knokke. Dat causaal verband is dus niet absoluut.

Ik heb nog een bemerking. Er is nog altijd een federale wetgeving. Er is nu geen federale regering. We weten niet of die er ooit zou komen. Ik moet zeggen dat ik er ook geen behoefte aan heb. Omdat er geen regering is, kan die IKEA-wetgeving niet opgedoekt of afgeschaft worden. Dat denk ik toch. We zitten dan met een dubbel vergunningssysteem. Hoe verhoudt

dat beleidsvoorstel, met een nieuw vergunningssysteem, zich tot de bestaande IKEA-wetgeving, die nog steeds voorziet in een vergunningscriterium van impact op de stedelijke ontwikkeling? Welke van de twee vergunningsstelsels zal volgens u moeten wijken?

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, ik sluit me aan bij de vraag van de eerste vraagsteller. De winkelnota verwijst natuurlijk naar het winkelbeleid. De gevolgen van zo'n winkelbeleid stoppen absoluut niet aan de grens van een gewest. Dat spreekt voor zich. Er zijn heel belangrijke interregionale componenten aan een winkelbeleid. Zo zal bijvoorbeeld een Vlaams winkelbeleid een zeer belangrijke impact hebben op het Brusselse gewest en zal een Brussels winkelbeleid een belangrijke impact hebben op het Vlaamse Gewest, en dat op vele domeinen. Het gaat over mobiliteit, economie, maar ook over elementen zoals stadsvlucht enzovoort. Ik ben ervan overtuigd dat zo'n belangrijk thema het voorwerp zou moeten kunnen uitmaken van een overleg met andere regio's, en in dit geval zeker met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Minister-president, hebt u al contact opgenomen met uw Brusselse collega? Zo neen, bent u dat van plan? Ik verwijs graag nog heel even naar een vraag in verband met wat we in Brussel het interregionaal platform voor duurzaam economisch beleid noemen. Dat platform kijkt naar een aantal beleidsdomeinen met een aantal belangrijke gewestoverschrijdende elementen, zoals mobiliteit, tewerkstelling, ... Het is vragende partij voor een gemeenschappelijke paragraaf of gemeenschappelijk hoofdstuk in enerzijds de Vlaamse winkelnota, die vandaag wordt besproken, en anderzijds wat in Brussel het 'schema voor de handelsontwikkeling in het Brusselse gewest' wordt genoemd. Dat gaat zeer ver, ik weet dat wel. Hebt u overleg gepleegd met uw Brusselse collega, en zo neen, bent u dat van plan om tot een bepaalde mate van overeenstemming te komen of ten minste afspraken te maken tussen de gewesten onderling?

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Minister-president, ik zal niet in herhaling vallen. Er is al heel wat gezegd. Ik sluit me natuurlijk ook aan bij de vraag van de eerste vraagsteller.

Het belangrijkste in de discussie is dat die sector hier aan bod komt. In de vorige jaren werd die sector wat stiefmoederlijk behandeld. Ik ben blij dat de Vlaamse Regering eindelijk een visie heeft ontwikkeld. Weliswaar zal er nog gesleuteld worden aan die visie, maar daarom is het ook een visienota.

Ik zal even de cijfers geven. In de handel zijn 220.000 mensen tewerkgesteld in 19.000 ondernemingen in de detailhandel. De detailhandel zelf telt ongeveer 63.600 zelfstandigen. Dat is heel wat. Die mensen hebben recht op een goed beleid, op een goede begeleiding en op een goede omkadering.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Ik zal het kort houden, want ik denk dat de minister-president de beste of slimste woorden hierover zal uitspreken. (*Opmerkingen*)

Voorzitter, men begint al met het geven van schimpscheuten. Eindelijk is er eens een voldragen nota. De afgelopen 5 à 6 jaar hebben we rond deze tafel nooit een visienota over winkelen in Vlaanderen gehad. Nu wordt er van alles gezegd. Als ik van Boom naar Antwerpen rij, dan zie ik wat een gebrek aan visie op het ruimtelijk beslag oplevert. Op dat vlak zou ik toch enige bescheidenheid aan de dag leggen. Die nota is misschien niet helemaal perfect, maar ik denk dat we een stap voorwaarts hebben kunnen zetten en een breuk met het verleden hebben kunnen bewerkstelligen.

Minister-president, mijn eerste vraag, namelijk over het overleg met de gewesten, is al gesteld door de heer Delva. Ik heb ook een vraag om de assortimentsbepaling te verduidelijken. Ik heb hier in een aantal demagogische uitspraken gehoord dat we niet ver

van de DDR en Noord-Korea staan. Ik denk niet dat het de bedoeling is dat de Vlaamse Regering aan de burgemeesters de bevoegdheid geeft om het assortiment in een bepaalde schoenwinkel te bepalen. Minister-president, kunt u even duiden wat precies met die assortimentsbepaling wordt bedoeld?

Om het kernversterkend winkelbeleid te doen slagen, moet de bereikbaarheid van die winkelgelegenheden in de centra worden opgedreven. Het is goed dat de lokale overheden worden begeleid door de Vlaamse overheid, eventueel ook met een financieel duwtje in de rug, wanneer zij op dat vlak inspanningen leveren. Het gaat er niet alleen om de winkels in die centra te houden, zij moeten ook bereikbaar zijn, ook met de wagen. Dat moet multimodaal mogelijk zijn: met de fiets, met de wagen en te voet. We mogen de bereikbaarheid niet uit het oog verliezen.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Mijnheer Van den Heuvel, u volgt enthousiast grote roerganger Kris Peeters. Dat verbaast me uiteraard niet. Wat me wel verbaast, is dat u erover klaagt dat u al 6 jaar om zo'n nota vraagt. Daarbij gaf u een voorspelbare sneer naar de vorige minister van Economie. Ik denk dat u vooral in eigen boezem moet kijken. Tijdens de vorige regeringsperiode zat uw partij ook in de meerderheid. U moet dus een beetje opletten met het selectief uithalen naar voormalige collega's.

Mijnheer Watteeuw, u zegt dat indien deze nota er vroeger was geweest, er ook een beter ruimtegebruik en een betere mobiliteit geweest zouden zijn. Ik volg u gedeeltelijk voor wat de ruimtelijke ordening betreft. Maar dit valt niet binnen de bespreking van het kader van deze nota. Dat is een veel ruimere discussie.

Als men de lokale besturen meer mogelijkheden wil geven, moet men zich meer focussen op bereikbaarheid, aantrekkelijkheid en parkeermogelijkheden in stads- en dorpskernen.

Voorzitter, ik sluit me aan bij wat u hebt gezegd over de titel 'Winkelen in Vlaanderen'. U vindt dat een flop. Ik vind dat eerder de verzinnebeelding van het feit dat het vooral een betuttelende benadering is. U zegt dat de consument zelf die titel moet kunnen kiezen. Titels zijn vlaggen die een lading moeten dekken. Ik vind dit een betuttelende vlag. Ik citeer wat Voka daarover heeft gezegd: "In de startnota 'Winkelen in Vlaanderen' zegt de Vlaamse Regering dat ze de handel in de rand rond de steden sterker wil reguleren om de kernwinkelgebieden te beschermen. Voka gaat niet akkoord. De consument kiest zelf wel."

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Ik ben zeer verontrust en teleurgesteld. Ik hoorde op 27 september een enthousiaste minister-president die zei de regulitis te willen aanpakken. Vanmorgen was er het voorbeeld van de private arbeidsbemiddeling. Als iets goed functioneert, waarom voelt de overheid zich dan toch genoodzaakt om zich daarmee te moeien, ondanks het feit dat dit niet tot haar kerntaken behoort? De heer Bouckaert heeft gezegd dat we al de federale wet op de winkelvestiging hebben. Waarom moeten wij nu weer gaan reguleren? Ik begrijp niet dat men hier nog altijd niet beseft dat we moeten ophouden met dat regulerend kader. We applaudisseren allemaal wanneer de minister-president aankondigt de regulitis aan te pakken. Zijn woorden zijn nog niet koud en er wordt een aantal decreten voor nieuwe regulitis voorgesteld. Ik denk dan eens te meer aan de woorden van de Voka-voorzitter, namelijk dat zijn kinderen hier geen toekomst zullen hebben. U creëert hier het ideaal kader, minister-president, om ervoor te zorgen dat al die intelligentie hier vertrekt.

Tot slot richt ik me tot Groen! en sp.a. Mijnheer Watteeuw, als we uw voorbeeld hadden gevolgd, dan zouden we vandaag minstens 50 procent meer betalen voor voedingsproducten, want dan was er geen concurrentie mogelijk geweest. Dan zouden de voedingsprijzen net als in Zweden 35 tot 38 procent hoger liggen door een uiterst regulerend kader voor de vestiging van nieuwe winkels. Zweden en Noorwegen zijn daar een schitterend voorbeeld van, met alle

gevolgen van dien voor de consument. Kiest u voor de kleine man of kiest u niet voor de kleine man? Ik kies voor de kleine man om ervoor te zorgen dat hij goedkoop aan zijn producten geraakt.

Mijnheer Watteeuw, de meeste winkelketens maken gebruik van industriële sites die teloor zijn gegaan en aan het verpauperen zijn. U zegt dat zij groene ruimte in beslag nemen. Dat is maar een fragment van de ruimte. Doorgaans gaat het om sites die wegens milieu- en exploitatievergunningen, niet meer mogelijk zijn in het centrum. Zij worden vervangen door een commerciële site omdat winkelen wel kan in een woonzone. De sector is autoregulerend; hij vraagt niet dat u een regulerend kader creëert. De sector trekt zijn plan, heeft de nodige contacten en het nodige overleg met de sociale partners. Zelfs in ABVV-kringen heeft men altijd gepleit voor een vrije markt ten voordele van de consument. Ik begrijp niet welk lied men hier zingt.

Mevrouw Turan, u hebt het gehad over de heer Reekmans. De heer Reekmans heeft om een winkelnota gevraagd met de doelstellingen die ik daarnet heb opgesomd. Hij had het over de toegankelijkheid en de bereikbaarheid van de steden. Verder moet men stoppen met parkeerplaatsen af te schaffen, verkeersdrempels aan te leggen en snelheidsbeperkingen op te leggen. Dat is wat de heer Reekmans heeft gevraagd.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Ik was aanwezig bij de discussie. De heer Reekmans heeft de winkelnota gevraagd. Hij stelde een aantal randvoorwaarden die u net hebt herhaald, met één oogpunt, met name de aanpak van de stijgende leegstand van handelszaken in de centrumsteden.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Ik pleit ervoor voorbij de karikaturen te gaan. Men moet niet elk overheidsinitiatief afdoen als regulitis, net zoals een winkelbeleid in Vlaanderen verder moet gaan dan een voorspelbare tegenstelling tussen de kleinhandel aan de ene kant en de grote baanwinkels aan de andere kant. Daarbij is er dan de discussie tussen twee werkgeversfederaties waarvan één hier duidelijk vertegenwoordigd is.

Het is moeilijk om één lijn te trekken. Er is de problematiek van dorpswinkels aan de ene kant en van stadskernen aan de andere kant. Als er steunmaatregelen worden genomen, dan moet op beide worden ingezet.

Ik wil het ook even hebben over de link tussen dit document en andere dossiers. De heer Sabbe zegt hier net in zijn eigen stijl dat de sector zichzelf reguleert en dat alles goed gaat. Het is wel de overheid en diezelfde consument die deze overheid meefinanciert, die het gelag betaalt. Als ik in mijn eigen stad alle baanwinkels zie langs de N47, dan zie ik een langgerekt zwart punt van verkeersongevallen omdat de weg niet is uitgerust op het stijgend aantal winkels dat daar is gevestigd. Dan moet het gewest langskomen om met een TV3V-project de weg opnieuw in te richten. Het is de overheid en diezelfde consument die daar betaalt voor een niet adequaat gevoerde ruimtelijke ordening. Vandaar mijn vraag naar de link tussen ruimtelijke ordening en economie. Er was een studie over het ruimtelijk afwegingskader voor de detailhandel. Hoe verhoudt dat document zich tot de winkelnota?

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Ik wil reageren op wat de heer Sabbe zegt. Of het nu gaat over het aansnijden van een natuurgebied of over sites die vroeger al gebruikt zijn: de ruimte kan maar een keer gebruikt worden en daar moet men spaarzaam mee omgaan. Ik merk alleen – ik zit toch al een aantal jaar in de gemeenteraad in Gent – dat, als men een economisch beleid voert en bedrijventerreinen wil ontwikkelen, men ruimte te kort heeft. Dat men nu ruimte te kort heeft, heeft te maken met het feit dat men daar vroeger mee gespeeld heeft en te gemakkelijk heeft losgelaten. U zegt dat men dat moet loslaten, en dat men verder moet gaan en de ruimte

gebruiken. Ik stel vast dat Vlaanderen het meest verstedelijkte gebied is van Europa. Men moet maar het aantal wegen per vierkante kilometer in Vlaanderen bekijken in vergelijking met andere landen. Als men kijkt naar de lintbebouwing, zijn er weinig landen die hetzelfde hebben als in Vlaanderen.

Ik stel dat men keuzes kan maken en dat de distributiebedrijven bereid zijn om die te volgen. Ik geef een voorbeeld. IKEA heeft zelf een eigen businessmodel dat altijd voorziet in baanwinkels buiten de centra. Overall in heel Europa is IKEA gelegen buiten de centra. Er zijn enkele uitzonderingen in Engeland. Daar hebben een aantal lokale besturen gezegd dat IKEA welkom is, maar in het centrum. Men heeft daar alles voor gedaan en men heeft ervoor gezorgd dat er ruimte is en een goede verbinding is met het openbaar vervoer. Dat lukt ook. In Coventry heeft IKEA speciaal een businessmodel gemaakt om midden in het centrum een IKEA te maken. Die is zeer succesvol. Men heeft een aantal aanpassingen moeten doen en ook de manier waarop men zaken levert en meegeeft, heeft men moeten veranderen. Men heeft dat wel gedaan. Mensen uit de distributiesector zijn daartoe bereid, als de overheid maar duidelijke keuzes maakt.

Er zijn inderdaad heel interessante denksporen om de levering van goederen op een andere manier te doen. Mevrouw Turan heeft erover gesproken dat Antwerpen nadenkt over stadsdistributiecentra. In Gent is men daar ook mee bezig. In Nederland zijn er een aantal succesvolle voorbeelden, onder andere Groningen, waarbij winkels zelf gezegd hebben dat ze zich gaan aaneensluiten en samen voor de levering gaan zorgen. Ze hebben zelf voorgesteld om een verkeersvrij gebied te maken. Dat lukt ook. Ze laten samen de goederen door een centrale firma leveren.

Het is allemaal mogelijk. Men moet alleen niet bang zijn om keuzes te maken. Als men alleen maar afkomt met de eendimensionale visie dat de markt het wel zal oplossen, dan komt men natuurlijk nergens.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Het is een heel interessant debat. Een aantal zaken zal ik meenemen. Met een aantal andere zaken kan ik niets aanvangen omdat ze niet relevant zijn of eigenlijk niet ter zake doen. Desalniettemin, bedankt voor dit debat. Ik herinner er even aan dat er in het Vlaamse regeerakkoord twee passages staan op pagina 35 en 52, en ik lees die even voor: “We stellen” – deze Vlaamse Regering – “een duidelijke visie op over Winkelen in Vlaanderen. De afweging van de inplanting van grote winkelvestingen zal worden geïntegreerd in de ruimtelijke ordening waarbij het concept van kernwinkelgebieden wordt ingevoerd en de afbakening van kleinhandelszones wordt aangepast. In een overgangsfase zal een winkelvisie voorwerp uitmaken van een omzendbrief ‘ruimtelijke inplanting van winkelcentra’. De uitgangspunten daarvoor vormen de complementariteit van de handel en wandel in de binnensteden, het vermijden van ongewenste aanzuigeffecten ten nadele van de binnensteden, het voorkomen van verdere lintbebouwing.”

Toen het Vlaams regeerakkoord is voorgesteld, hebben bepaalde oppositiepartijen daar mogelijk over gelezen. Ik neem hun dat niet kwalijk. Het is natuurlijk wel zo dat het al bij de start in het regeerakkoord stond en dat wordt nu uitgevoerd. De meeste elementen die in die startnota zijn opgenomen, zijn terug te vinden in het regeerakkoord: de integratie in de ruimtelijke ordening, de invoering van een concept van kernwinkelgebieden, het uitwerken van een omzendbrief in de overgangsfase. In deze visie hebben we ook de complementariteit: het vermijden van ongewenste aanzuigeffecten, het voorkomen van lintbebouwing. Dat is allemaal opgenomen. Dat is ook in samenwerking met minister Muylers en de hele Vlaamse Regering.

Ik denk dat het natuurlijk heel belangrijk is – en dat is een goede manier om tot een goede besluitvorming te komen – om te zeggen wat onze uitgangspunten zijn op basis van het regeerakkoord. Die zijn nu in een eerste fase geconcretiseerd in een startnota. Die staat open

voor discussie. We gaan daar verder mee werken. Maakt u zich geen zorgen, voorzitter, er zal een beslissing komen nadat we iedereen hebben gehoord. Dat zal gebeuren tegen het einde van het jaar of begin volgend jaar. Hier zijn natuurlijk heel veel zaken aan bod gekomen, en ik kom daar later op terug. De kern van de zaak is wat ik juist heb voorgelezen. Ik heb begrepen uit recente interviews dat zowel Fedis als UNIZO zeggen dat het positief is dat de Vlaamse overheid aandacht heeft voor de winkelsector en dat ze positief staan tegen het initiatief en wat hier op tafel ligt. Misschien dat een aantal leden even moeten terugkoppelen voor hun instructies. Ik citeer niet selectief. De rest komt nog en ik kom daar nog op terug.

Ik kan het niemand kwalijk nemen dat ze alles wat op flessen trekken. Ik ken het politieke spel al een tijdje. Dat is op zich allemaal begrijpbaar.

In de startnota kiezen we voor een stop van de ongebreidelde voortgang van de verlinting in Vlaanderen. Er zijn vandaag al 500 voetbalvelden aan netto-oppervlakte van baanwinkels. Diegenen die in deze commissie zeggen dat ik niets moet doen aan de ongebreidelde voortgang van de verlinting in Vlaanderen en de markt maar moet laten werken, die zijn ofwel te kwader trouw of ze weten niet wat er gebeurt. 500 voetbalvelden aan netto-oppervlakte van baanwinkels: die verlinting is een serieus probleem in Vlaanderen. We willen daar een stop, en de vraag is wie daar een probleem mee heeft. Dus een stop en een ad-hocbeleid bij de beoordeling van de inplanting van shoppingcentra.

Wij, collega's, kiezen voor een kernversterking, want winkels hebben een maatschappelijk belangrijke functie. Ze brengen leven in die kernen. Wij kiezen ook resoluut voor de nodige winkelruimte in de periferie die complementair kan zijn aan de kern en we zullen de nodige ruimte creëren voor daartoe voorziene zones. We kiezen dus resoluut voor kernversterking en resoluut voor de nodige winkelruimte in de periferie.

We kiezen ook resoluut voor de ondersteuning van de gemeenten om een commercieel-strategisch beleid te ontwikkelen, en uiteindelijk blijft de uitvoering daarvan de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Het is niet de bedoeling dat het gewest bijvoorbeeld het gemeentelijk parkeerbeleid zou overnemen. We zullen wel een aantal extra initiatieven mogelijk maken, bijvoorbeeld stimuleren om de winkels in de kern up-to-date te houden zodat ze aantrekkelijk zijn en blijven.

In tegenstelling tot sommige berichten in de media zijn de Vlaamse Regering en ikzelf niet van plan om jobs af te pakken van mensen die nu in baanwinkels werken. Aan de bestaande winkels wordt niet geraakt. En neen, collega's, de Vlaamse Regering zegt niet dat er geen ruimte meer nodig is voor grootschalige winkels voor buiten de kernen. We zijn er zelfs heel nadrukkelijk van overtuigd dat er een aanbodbeleid moet worden gevoerd dat ook onze nodige aandacht zal vragen en krijgen.

En neen, collega's, de Vlaamse Regering vindt geen systeem uit waarbij de overheid bepaalt waar iemand wat mag kopen. Dat doet de overheid al sinds 1975, met de sociaal-economische vergunning trouwens. Wanneer de bevoegdheid geregionaliseerd zou worden, willen we die regelgeving vereenvoudigen, en de sociaal-economische toets veel vroeger doen op het niveau van het plan zodat de individuele aanvrager niet meer lastiggevallen wordt met bijkomende vergunningen.

En neen, collega's, de Vlaamse Regering zal niet indruisen tegen de Europese Dienstenrichtlijn, want precies volgens deze richtlijn zijn wij, als we ooit bevoegd worden over de IKEA-wet – liever vandaag dan morgen – verplicht om een aanpassing aan die regel aan te melden bij de Europese Commissie. Maak u geen zorgen, vanaf het moment dat het niet conform de Dienstenrichtlijn is, zullen wij ook maatregelen treffen. We denken er zelfs niet aan om iets te ondernemen tegen de Dienstenrichtlijn.

Om haar doelstellingen te bereiken, heeft de Vlaamse Regering in juli het volgende beslist. Een omzendbrief wordt opgemaakt om verdere 'verlinting' maximaal te vermijden. Dat situeert zich vooral op het vergunningenniveau. Er is al een voorbeeldomzendbrief met

betrekking tot de windmolens. Een omzendbrief wordt opgemaakt voor de ruimtelijke inplanting van grootschalige detailhandel. Dat is om af te stappen van een ad-hocbeoordeling voor dergelijke zaken. Dat situeert zich op het planningsniveau en moet het aanbodbeleid vooruithelpen. Het Functiewijzigingsbesluit moet worden aangepast om de ‘verwinkeling’ van bestaande bedrijventerreinen te beperken. Stakeholdersplatforms worden opgericht om op korte termijn ondersteunende maatregelen te identificeren om de detailhandel te ondersteunen. Het beleid na een eventuele regionalisering van de bevoegdheid op de handelsvestigingen wordt voorbereid.

Omdat we naar alle partijen in dit debat wensen te luisteren, zijn we vertrokken van een startnota. Ik denk dat dat heel belangrijk is. Alle commentaren worden ingewacht. Het ruimtelijk deel lag voor bij de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen en de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed (SARO). Het economische deel wordt besproken op het stakeholdersplatform. En uiteindelijk houd ik ook rekening met dit boeiende gesprek in deze commissie, dat nog niet ten einde is.

Mijnheer Bothuyne, er is een informeel overleg geweest met diverse partijen, zoals de partijen die u opsomt. Toen reeds werden de opties uit de finale startnota besproken. Zoals bepaald in de startnota werd deze zomer ook een formeel overleg opgestart. Over de ruimtelijke aspecten werd een advies gevraagd aan de SERV en de SARO. Voor wat betreft het stimulerend, ondersteunend beleid werd een stakeholdersplatform met de vermelde belanghebbenden opgericht, en dat kwam ondertussen reeds twee keer samen. Het overleg in het stakeholdersplatform verloopt in een constructieve sfeer en is reeds dusdanig geëvolueerd dat de onderwerpen werden afgebakend en nu administratief verder worden uitgewerkt. Ook de adviezen van de SARO en de SERV zijn constructief. Beide raden sluiten zich aan bij de doelstelling van de startnota.

U hebt verwezen naar Fedis en het interview dat vandaag is verschenen in een heel belangrijke krant, waarin beide zeggen dat het positief is dat de Vlaamse overheid aandacht heeft voor de winkelsector, wat hier ook algemeen wordt onderschreven.

Fedis heeft een aantal elementen toegelicht. We hebben begrepen dat er een aantal pertinente en andere vragen zijn gesteld. Ik heb ook begrepen dat alle commissieleden die nota van Fedis hebben ontvangen. Met de discussie en met wat Fedis en anderen hebben aangehaald, kan ik een aantal elementen op een rijtje zetten.

Alle actoren, zelfs Fedis, zijn tegen ‘verlinting’, behalve misschien een aantal commissieleden. Er is behoefte aan ruimte voor detailhandel in de periferie. Dat wisten we, maar dit werd duidelijk bevestigd. De communicatie van Fedis over de complementariteit heeft heel wat angst, onduidelijkheid en dergelijke teweeggebracht. Dit is niet de verantwoordelijkheid van de Vlaamse Regering. Sinds 1975 beoordeelt de overheid waar welke producten worden verkocht via een aparte vergunning. 1975! In de startnota staat een denkpiste om deze te vereenvoudigen zodra we daarvoor bevoegd zijn. Dit wordt juridisch onderzocht. Er moet nog wel duidelijkheid zijn over hoe dit praktisch georganiseerd zal worden en wie hierover zal oordelen, want soms is de impact uiteraard groter dan het gemeentelijke niveau.

Voor degenen die naar andere landen verwijzen, bijvoorbeeld Nederland: daar heeft men een regeling gehad naar de branches, zoals ze het daar zeggen. Men heeft er, net zoals hier, het debat opgestart. De nieuwe Nederlandse regering zal daar ook over discussiëren. Als ik goed ben ingelicht, gaat men in dezelfde richting als wij in onze startnota.

Er is een misverstand over de Europese Dienstenrichtlijn. Indien wij bevoegd zouden worden voor de IKEA-wet en die wet zouden aanpassen, moeten wij die aanmelden bij de Europese Commissie. Een strijdigheid met de Europese Dienstenrichtlijn is dus gewoon niet mogelijk, en ik wens dat ook niet. De ongerustheid van Voka en Fedis, en ook van de heer Bouckaert en anderen, is daarom niet nodig. Ik zal alles doen om te voorkomen dat er voorstellen worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering die in strijd zijn met de Europese Diensten-

richtlijn. Stel u voor dat we toch zouden menen dat iets in strijd is met de Dienstenrichtlijn, dan moeten we dat aanmelden en zullen we daarvoor op de vingers worden getikt of erop gewezen worden. Het is mijn bedoeling en overtuiging dat het voorstel dat uiteindelijk zal worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering, niet in strijd is met de Europese Dienstenrichtlijn. Ik zal me daarvoor laten bijstaan door vele juristen mocht daar discussie over bestaan. Ik heb begrepen dat ook de oppositie daar mee naar zal kijken, waarvoor ik ze nu al wil bedanken.

Een centrum van een gemeente of stad is vergelijkbaar met een complex ecosysteem waarop verschillende factoren een invloed hebben en waarbij die factoren ook nog eens onderling invloed hebben op elkaar. Het is een verschrikkelijk complex gebeuren.

De mobiliteitsproblematiek is inderdaad heel belangrijk voor een leefbare kern, naast ontsluiting van het toeristische potentieel, de aanwezigheid van scholen en onderzoeksinstellingen, voldoende kinderopvang enzovoort. Een winkelbeleid zal op zich nooit voldoende zijn. Ik ben er wel van overtuigd dat een bloeiend winkelapparaat een van de schakels is waarvoor ik met mijn bevoegdheid een steentje kan bijdragen. Uiteraard is dit in ruime mate een coproductie met de lokale besturen.

Sommigen verwijzen naar dat schema. Wel, dat schema is zelfs niet mijn vondst, het komt uit een studie waarvan de professor ons allemaal bekend is. Wij hebben daar in het verleden al eens over gesproken in het kader van de bekendmaking van die studie. Mijnheer Bouckaert, u moet ook de voetnoot lezen waarin duidelijk staat dat dit in het juiste kader moet worden geplaatst. Maar voetnoten zijn natuurlijk voetnoten.

Ten slotte moet worden opgemerkt dat de belanghebbenden in het stakeholdersplatform – dus ook Fedis – zelf ideeën konden aanleveren met betrekking tot de economische ondersteuning van de detailhandel. De organisatie was immers zelf ook vragende partij voor een staten-generaal van de distributie. Ik ben een beetje bezorgd. Als we een staten-generaal voor de industrie lanceren, dan zegt men: het is een hoogmis, het is een lege doos enzovoort. Nu hebben we dat grote woord ‘staten-generaal’ met enige zorg proberen in te bedden in een stakeholdersplatform waarin wordt gewerkt en waar we de nodige voorstellen doen en toetsen. Dan krijg je de vraag: waar is uw staten-generaal? Het is nooit goed.

Ik kom tot de vraag over de verlinting van het Vlaamse winkellandschap. Ik heb een onderzoek van UNIZO ingekeken. Het belangrijkste element hieruit is zonder twijfel dat is nagegaan waar de handelszaken gelegen zijn waarvoor de sociaal-economische vergunningen worden uitgereikt. Zoals verwacht zijn het vooral de baanlocaties. Eerlijk gezegd denk ik dat deze studie aantoont wat iedereen verwacht had.

Een kleine kanttekening die ik bij deze oefening wil maken, is dat het niet allemaal gaat over nieuwe oppervlaktes. Assortimentswijzigingen en opwaardering van bestaande sites horen hier ook onder.

U vraagt welke argumenten er zijn en hoe UNIZO dit bekijkt. Die vraag is wat mij betreft niet zo duidelijk. In de nota van UNIZO die ik heb gelezen, ijvert UNIZO onder meer voor het vermijden van verdere verlinting, voor voldoende plaats voor ruimtebehoevende detailhandel, waarborgen complementariteit, bereikbare kernen, actieve rol van de gemeente enzovoort. Deze topics zijn allemaal in de startnota opgenomen.

Er wordt getracht om de omzendbrieven en het voorstel tot aanpassing van het besluit van zonevremde functiewijzigingen tegen het einde van dit jaar uit te werken. De volgende 3 maanden worden ook gebruikt om de mogelijkheden voor een eventuele regionalisering van de detailhandel verder juridisch te onderzoeken. Dit zal moeten uitwijzen welke mogelijkheden er zijn en welke meerwaarde ze kunnen meebrengen om op basis daarvan een juist oordeel te kunnen vellen wanneer de IKEA-wet eindelijk wordt geregionaliseerd. Ik begrijp dat iedereen daar vragende partij voor is in deze commissie.

Mijnheer Sabbe, u vraagt of ik de detailhandel volledig wil bannen uit de periferie. Het antwoord is neen. We wensen in de periferie verdere verlinting te vermijden en af te stappen van een ad-hocbeoordeling over nieuwe grootschalige inplantingen. Collega's, de twee rode draden in deze startnota zijn: de verlinting tegengaan en een einde maken aan de ad-hocbenadering voor de inplanting van grote handelsvestigingen en grote shoppingcentra. Ik weet goed waarover ik spreek. Er zijn tal van gemeenten slachtoffer van geworden. Men zegt: als ik het niet bij u mag doen, dan ga ik ergens anders naartoe, met alle gevolgen van dien. Mijn antwoord is dus neen. Voor alle duidelijkheid: bestaande winkels worden door de startnota niet zonevreemd. Dat verhaal was ook de wereld ingestuurd, maar het is zeker niet het geval.

In de vraag naar het compromis tussen kern en periferie zijn er twee elementen. Het compromis voor wat betreft de complementariteit gebeurt via de sociaal-economische afweging. Daarvoor zijn we vandaag niet bevoegd. Het ruimtelijke compromis, ofwel de afweging over de inplanting van een nieuwe detailhandelszone, gebeurt via Ruimtelijke Ordening. Ook aspecten van leefmilieu, mobiliteit, erfgoedwaarde enzovoort zijn belangrijk. De opmaak van dat afwegingskader is momenteel in voorbereiding tussen de diverse administraties en zal nog ter advies worden voorgelegd aan de SERV en de SARO.

Met betrekking tot het ruimtelijk sturende vindt u in de startnota in de eerste plaats de twee omzendbrieven en het functiewijzigingsbesluit. Nadien kunnen wij daar nog andere zaken aan toevoegen, bijvoorbeeld een generieke decretale regeling tegen verdere verlinting. Met betrekking tot het economisch ondersteunende zullen dat de maatregelen zijn waarvoor voldoende draagvlak gevonden wordt in het stakeholdersplatform.

Collega's, dit is een startnota. Ik luister. Het is heel belangrijk dat de sector een grote inbreng kan doen omdat het de ondernemingen zijn die ondernemen. Daar, collega's Sabbe en Bouckaert, hebt u wel gelijk. De ondernemingen moeten ervoor zorgen dat de winkels attractief zijn en dat de consument er koopt. Maar ik ben het niet eens met een status-quo, waarvoor u mogelijk pleit. Er moet niets gebeuren, laat alles maar zijn gang gaan, je moet niet tussenkomen. Maar dan heb ik grote problemen met de verlinting en de ad-hocbenadering. Als de overheid nu één belangrijke taak heeft, is het de ruimtelijke ordening. Zij moet er samen met de gemeenten, die daar verschrikkelijk grote inspanningen voor doen, voor zorgen dat de kernen leefbaar worden gemaakt en leefbaar worden gehouden.

De verlinting, de ad-hocbenadering en de kernversterking zijn de drie pijlers. We zullen vooral daarover discussiëren met de lokale besturen. Mevrouw Turan vroeg naar de rol van de VVSG en de steden. Zij worden daar van zeer nabij bij betrokken, want zij spelen een belangrijke rol. De ervaring met het vroegere Mercuriusbeleid leert dat daarbij zeker aandacht zal gaan naar de problematiek van de bereikbaarheid en het parkeren, projecten van stadsdistributie, enzovoort. Als een stad beslist om de wagen uit de stad te bannen of om ervoor te zorgen dat als men er in is, men er niet meer uit geraakt, dan heeft dat zijn gevolgen. De gemeenten en de steden – er werd verwezen naar Antwerpen – moeten daar zelf initiatieven toe nemen. Wij zullen ze daarbij aanmoedigen.

Om een effectief kernversterkend beleid te voeren, zal er vooreerst voldoende aandacht moeten gaan naar de precieze lay-out van de centra, de winkelstraten, de aanloopstraten, enzovoort, en hoe die het best bereikt kunnen worden, vertrekkende vanuit een duurzame mobiliteitsvisie. Een goede verkeersgeleiding en inplanting van de parkeermogelijkheden, efficiënt openbaar vervoer, voldoende fietsenstallingen en veilige voetpaden moeten dan zorgen voor het gemak van de consument en voor een aangenaam winkelklimaat. Dat is iets anders dan dat alle winkels in het hele centrum parkeergelegenheid voor de deur moeten hebben. Dat is in elke gemeente een heel delicate discussie.

Ook in de detailhandelszones in de periferie moet er trouwens aandacht gaan naar de manier waarop de parkings en ontsluiting beter worden gestructureerd. Bij voorkeur worden deze zones ook door het openbaar vervoer ontsloten en zijn ze op een veilige manier te bereiken

met de fiets. Verkeersveiligheid en zorgvuldig ruimtegebruik moeten daar ook meespelen en zullen er in bepaalde gevallen toe leiden dat individuele handelszaken niet langer een parking voor de deur zullen hebben. Telkens zullen oplossingen op maat moeten worden uitgedacht. Dit kan bezwaarlijk via een algemeen toepasbaar voorschrift. Oplossingen op maat worden wel door de Vlaamse Regering via mijn collega Van den Bossche ondersteund, via het stadsvernieuwingsfonds en de stadscontracten.

De regionalisering van de IKEA-wet is natuurlijk een belangrijk element. Het is er nog altijd niet, maar wij wensen het allemaal. Ik heb daarop geantwoord.

Voor wat betreft de timing: de omzendbrieven en het besluit van die functiewijziging zouden principieel eind dit jaar moeten goedgekeurd zijn. Wij gaan opnieuw naar de SARO en de SERV. Op 31 januari 2011 is er een ViA-studiedag waar we iedereen zullen samenbrengen om daarover te spreken.

Collega's, wij moeten goed weten wat mijn doel is. Verlinting, ad-hocbenadering en kernversterking. Op basis van die drie poten moeten wij een visie ontwikkelen en maatregelen nemen. Ik zal geen maatregelen voorstellen die ingaan tegen de Dienstenrichtlijn. Dergelijke maatregelen maken geen schijn van kans. Dat betekent dat wij ervan uitgaan dat de IKEA-wet zo snel mogelijk wordt geregionaliseerd. We zien dat sommige steden en gemeenten daar al op vooruitlopen. In de vragen werd verwezen naar Roeselare. Ik heb hier een uittreksel uit de notulen van het college van burgemeester en schepenen van 12 maart 2010. In artikel 1 van het besluit dat de stad Roeselare heeft genomen, staat: "Het is aangewezen om nieuwe grootschalige handelsvestigingen te weren uit de stadsrand en zulks om redenen van ruimtelijke ligging en bescherming van het stedelijk milieu." Steden en gemeenten zijn volop bezig om wat in de startnota is terug te vinden, om te zetten in de praktijk.

Het organiseren van de kernversterking, het tegengaan van de verlinting en een einde maken aan de ad-hocbenadering van grote shoppingcentra zijn terechte beleidslijnen. De Vlaamse overheid en ik zullen er alles aan doen om dat zo snel mogelijk goed en coherent te finaliseren.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Minister-president, ik dank u voor uw uitvoerig en duidelijk antwoord. Hoewel sommigen preken, is dit geen hoogmis. Het is wel een aanzet tot een heel concreet beleid, dat helemaal anders is dan het versnipperde liberale beleid van de voorbije jaren. U mag dat niet zeggen, maar ik wel. Sinds de invoering van de federale IKEA-wet in 2005 ... *(Opmerkingen van de heer Johan Deckmyn en mevrouw Patricia Ceysens)*

Sinds de invoering van de IKEA-wet zijn er 30 procent meer aanvragen. Dat heeft inderdaad geleid tot heel wat meer winkelopervlakte in Vlaanderen. Elk economisch beleid heeft de finaliteit om welvaart en tewerkstelling te brengen in onze regio. Daarin heeft dat beleid de voorbije 15 jaar heel duidelijk gefaald. In die periode is de tewerkstelling in de distributiesector ongeveer constant gebleven. Er zijn maar iets meer werknemers en er is een scherpe daling van het aantal zelfstandige ondernemers in de distributiesector. Al die grote winkels, die het liberale beleid heeft gecreëerd, hebben niet geleid tot meer jobs en welvaart.

Dit nieuwe kader, het nieuwe winkelbeleid, zal hopelijk wel leiden tot een verhoging van onze welvaart en tewerkstelling, en bovendien bijdragen tot de maatschappelijke rol van de distributiesector in onze steden en gemeenten. Dat lokale aspect is heel belangrijk.

Het is heel belangrijk dat we ervoor zorgen dat onze steden en gemeenten straks de instrumenten hebben om een distributiebeleid op maat te voeren, met respect voor de noden die er zijn in de sector, voor de winkels in de periferie. Het is heel duidelijk gebleken dat alle praatjes die daarover verteld zijn, dat alle winkels in de periferie zouden worden gebannen, absoluut onjuist zijn. Maar de nadruk ligt op een kernversterkend effect. Het is heel

belangrijk dat u de steden en gemeenten goed ondersteunt bij de totstandkoming van dit beleid en dat u daarvoor de nodige instrumenten ter beschikking stelt.

Wat betreft de Dienstenrichtlijn denk ik dat geen enkel Vlaams beleid in de komende jaren op geen enkel punt vorm zal geven dat strijdig is met die Dienstenrichtlijn. Dat is nu eenmaal het kader waarbinnen we werken. Ondertussen hebben juristen afdoende bewezen dat er binnen dat kader nog wel degelijk een winkelbeleid mogelijk is. Mijnheer Bouckaert, u zei daarnet dat ik op rechten gebuisd zou zijn. U hebt me indertijd zelf nog 16 of 18 op 20 gegeven, dus in die zin hebt u me het fiat gegeven om hier vandaag een uiteenzetting te geven, waarvoor dank.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Dat zal toch niet zijn wegens uw kennis van de sociale wetgeving, want u wijst me graag op de feiten en ik zal dat ook doen. De sociaal-economische wetgeving dateert van 1975. Wat is er gebeurd op latere datum? Die wet had niet de IKEA-wet moeten heten, maar ze had een andere naam moeten hebben. Dat is nu niet belangrijk. Die IKEA-wetgeving is niet eens van toepassing op IKEA, die 10.000 vierkante meter beslaat. Wat is er chronologisch gebeurd? Op 22 juli 1994 heeft de toenmalige regering, een coalitie van socialisten en de toenmalige CVP, de mogelijkheid die er bestond in de sociaal-economische wetgeving te baat genomen om bij koninklijk besluit de oppervlaktebeperving te veranderen. De oppervlaktebeperving om geen sociaal-economische vergunning te hebben bedroeg toen 750 vierkante meter netto en 1000 vierkante meter bruto. Die wet is toen veranderd op 22 juli 1994, toen iedereen al met verlof was, om twee nieuwe ketens tegen te houden. Men heeft bij koninklijk besluit de 750 vierkante meter verminderd naar 400 vierkante meter en men heeft de bruto-oppervlakte van 1000 vierkante meter verminderd naar 600 vierkante meter. Paars heeft dat vervolgens versoepeld en men heeft gezegd dat de norm van 400 vierkante meter bleef en dat er geen brutobeperving meer was. Tussen 400 en 1000 vierkante meter, dus tot en met 999 vierkante meter, kan de gemeente de sociaal-economische vergunning afleveren. Dat is de juiste toedracht.

Toen stond de VLD wel een van de weinige keren positief in de keuken, want het is een versoepeling geweest van de wetgeving ter zake. De eerlijkheid gebiedt me om dat te zeggen. Het was een versoepeling, maar het was niet voldoende.

De economische meerwaarde is tewerkstelling geweest. Ik probeer dat al verschillende keren te zeggen. Ik vraag hierbij dat we zeker een hoorzitting organiseren en voor mijn part mogen de sociale partners erbij, want ik zou graag hebben dat ze de groei van de tewerkstelling in de sector belichten. Dat is een heel belangrijk aspect. Ik zou in dit geval zeker het ABVV willen uitnodigen met hun visie over wat dat gebracht heeft voor de consument. Ik weet dat bepaalde mensen, misschien niet meer allemaal, daarover een vrij gezonde kijk hebben.

Minister-president, ik vind het spijtig dat u de kans hebt gehad om de sociaal-economische vergunning volledig naar u toe te trekken en dat u hebt toegelaten dat de federale regering met minister Laruelle en minister Van Quickenborne die met een kwinkslag toch federaal hebben kunnen houden. Volgens de Dienstenrichtlijn druiste heel het criterium 'sociaal-economisch' in tegen de sociaal-economische wetgeving. Toch hebt u de kans niet te baat genomen. Nu zegt u in feite dat u niet kunt wachten tot die sociaal-economische vergunning regionaal wordt. En wat gaat u nu doen? De sociaal-economische vergunning bestaat nog altijd en u gaat er nog eens bovenop Vlaamse wetgeving creëren. U hebt gezegd dat er twee omzendbrieven komen. Er komt een omzendbrief voor de verlinting en een omzendbrief om niet ad hoc maar om weloverwogen inplanting te doen. Een omzendbrief is voor de gemeente evengoed bijkomende wetgeving, want ze moet die volgen. U gaat dus boven op de sociaal-economische vergunning die nog altijd bestaat, twee omzendbrieven creëren.

In een derde punt zei u dat u het besluit zou voorleggen in functie van het wijzigingsbeleid ter zake. Wilt u kort toelichten wat u met die functiewijziging voor ogen hebt?

Wat we hier volledig vergeten, is de barrière die er nu al is voor de winkelketens omdat ze nu al gemiddeld meer dan 2 jaar wachten op een normale bouwvergunning. De doorlooptijd voor een bouwvergunning bedraagt in Vlaanderen meer dan 2 jaar.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Sabbe, bent u voor winkels op bedrijventerreinen?

De heer Ivan Sabbe: In Wallonië is dat zo.

Minister-president Kris Peeters: U wilt dus winkels op bedrijventerreinen?

De heer Ivan Sabbe: In functie van de activiteit die ze uitoefenen. Minister-president, dat is vandaag in Vlaanderen niet mogelijk. Ik ben zeker dat het, met u aan het roer, niet mogelijk zal worden. Het was mogelijk, maar de wijziging in de Vlaamse wetgeving heeft ervoor gezorgd dat het niet meer mogelijk is. In Wallonië is men de omgekeerde richting uitgegaan.

Minister-president Kris Peeters: Het is nu wel mogelijk. Maar wij willen het wijzigen, om te voorkomen dat bedrijventerreinen worden gebruikt om winkels toe te laten.

De heer Ivan Sabbe: Het is niet mogelijk. Ik heb het tot vervelens toe geprobeerd. Het is enkel mogelijk als je kunt aantonen dat de handelsfunctie aansluit bij de activiteiten op de bedrijventerreinen. Je moet al ver zoeken om dat te kunnen doen. U moet mij niet pakken op die wetgeving, ik ken hem van buiten.

Er is nu al een doorlooptijd van meer dan 2 jaar voor die bouwvergunning. Er is ook een doorlooptijd van de sociaal-economische vergunning. Vanaf 1000 vierkante meter is men verplicht om voor het sociaal-economisch comité te verschijnen. Dat is een enorme drempel. Als u nu zegt dat er geen sociaal-economische vergunning meer is en dat de bouwvergunning binnen de redelijke termijn van 75 dagen wordt afgeleverd, dan mag u het van mij op Vlaams niveau een bepaald regulerend karakter geven. Maar u mag niet alles laten bestaan en parallel nieuwe zaken creëren. U hebt tot op vandaag nog altijd niet de bevoegdheid om de sociaal-economische vergunning af te schaffen. U had de kans, maar u hebt die kans laten liggen.

U zegt dat de heer Delfosse van Fedis zegt dat ze blij zijn dat ze wat aandacht krijgen van u. Natuurlijk, als ze dat niet zeggen, zouden ze bang zijn dat ze misschien te veel aandacht zouden krijgen. Ik citeer ze letterlijk, en het zijn ook de woorden van uw opvolger: “Waar ze het wel over eens zijn, is dat de overheid een stimulerend karakter moet bieden. Denk aan de veiligheid en de bereikbaarheid van de winkels.” Dat zegt de heer Delfosse. Uw opvolger zegt dat de overheid moet zorgen voor de randvoorwaarden. En dan vult de heer Van Eetvelt aan dat de overheid zich met het ondernemen zelf niet hoeft te moeien. Ik denk dat u daar een loopje neemt met wat die mensen hebben gezegd. Ik zou toch oproepen om geen woorden in de mond te leggen van mensen die iets dergelijks niet hebben gezegd.

Ik vraag u om een korte verduidelijking over die functiewijziging.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Ik herinner de heer Bothuyne eraan dat hij daarnet heeft gezegd dat men jaren aan een stuk een veel te liberaal beleid heeft gevoerd. Ik stel vast dat de CVP en CD&V sinds de Tweede Wereldoorlog, enkele uitzonderingen niet te na gesproken, in de federale en regionale regeringen hebben gezeten. De heer Bothuyne maakt dezelfde fout als de heer Van den Heuvel daarnet. Hij schuift de eigen schuld af op de liberalen.

De heer Robrecht Bothuyne: In 2005 was er een paars bewind. Toen is de IKEA-wet aangepast. Dat heeft geleid tot wat ik daarnet heb verteld.

De heer Johan Deckmyn: Wij kunnen alleen maar vaststellen dat u de zwartepiet doorschuift. Uiteindelijk geeft u geen oplossing.

Minister-president, ik heb er geen probleem mee dat u delen van het regeerakkoord uitvoert. Integendeel. Maar sommige andere delen van het regeerakkoord zouden beter sneller aan bod

komen. Dat zowel Fedis als UNIZO blij zijn dat er iets op tafel ligt, lijkt mij niet meer dan logisch. Ze hebben honger, en nu komt er iets op tafel. Sommige organisaties vinden het menu toch maar niets. Daarom pleit ik ervoor om de desbetreffende organisaties te horen. Verscheidene andere partijen hebben dit hier ook al gesteld.

Minister-president, u argumenteert alsof het een volledig positief in te vullen kwestie is. Toch blijft de kritiek overeind dat men kernversterking moet realiseren via een positief beleid ten aanzien van de kernen. Men moet dus geen negatieve keuze maken voor een restrictief beleid ten aanzien van de perifere gebieden.

De heer Bothuyne verwees naar het feit dat gemeenten zelf per reglement zullen kunnen bepalen welke artikelen wel en welke niet in de stadsrand zullen mogen worden verkocht. Ik blijf dit een delicaat gegeven vinden. Dit kan tot een grote ongelijkheid in de behandeling van handelszaken door Vlaanderen heen leiden.

Ten slotte blijft er ook het probleem van de administratieve traagheid. Die wordt met deze nota niet opgelost. Ik heb daarnet al verwezen naar het feit dat we gisteren tijdens de hoorzitting over de elektrische wagens heel duidelijk vanuit de bedrijfswereld hebben gehoord dat het allemaal veel te lang duurt. Wij moeten dit gegeven ook aan bod laten komen met het oog op een beter beleid voor de detailhandel in Vlaanderen.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Minister-president, dank u voor uw verduidelijking. Zo hebben wij, zonder een algemene toelichting te krijgen over uw winkelnota, meer informatie gekregen.

Ik heb nog altijd geen antwoord – en de wijze heer Sabbe heeft dat ook gezegd –: bij dat stakeholdersplatform moeten alle sociale partners worden betrokken. En we hadden het er ook al over net voor het reces: we mogen bij het ondernemerschap ook de kansengroepen niet vergeten. Dat is vandaag niet aan de orde omdat het geen afgewerkte nota is. Bepaalde maatregelen hebben nu al geen succes. We moeten erop toezien dat de maatregelen die goed zijn, goed bekend worden gemaakt bij alle ondernemers, ongeacht tot welke groep ze behoren.

Minister-president, gisteren hebben wij in de plenaire vergadering het debat gevoerd over armoede in Brussel. Dat kantje wil ik vergeten. Ik wil vragen om in elke planbeleidsnota voldoende aandacht te besteden aan armoedebeleid. Ik hoop dat u dit niet zult vergeten en dat er in uw definitieve plan voor winkeland Vlaanderen ook extra aandacht voor armoedebeleid zal komen. Het is niet altijd evident om voor alles die toetsing te maken, maar u moet toch minstens de oefening maken om te weten of u al dan niet de armoedetoets kunt inzetten.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Minister-president, u hebt begrepen dat ik dit wel een goede basis vind om rond te werken. Sommige partijen vinden dit vreemd, maar ik heb altijd geleerd dat als je oppositie voert, je ook moet kunnen zeggen wanneer iets goed is.

Ik heb begrepen dat hier nog de mogelijkheid bestaat om input te geven en nieuwe oriëntaties aan te brengen. Wij zullen dat zeker doen. Wij zullen meewerken aan deze nota, die wij in zijn eerste basispunten – tegen de verlinting, geen ad-hocbeleid en kernversterking – absoluut willen ondersteunen.

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Minister-president, in de eerste plaats apprecieer ik het absoluut niet dat u de critici van deze startnota als het ware in de schoenen schuift dat zij zouden omgekocht zijn door de grootwarenhuizen.

Minister-president Kris Peeters: Dat heb ik niet gedaan. Ik heb gezegd dat we moeten afstappen van de ad-hocbenadering van de shoppingcentra, waarbij politici voor de kar worden gespannen om het daar te organiseren – wat ik voor bepaalde gemeenten kan

begrijpen. Ik begrijp dat u een tegenstander bent van deze startnota, maar ik vraag mij af of u er ook tegen bent dat we afstappen van het ad-hocbeleid, dat spijtig genoeg nu de realiteit is.

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Het is niet omdat je brancheringsregels doorvoert, dat je daarmee een belangengericht ad-hocbeleid afschaft. Die brancheringsregels kunnen door gemeentebesturen gemanipuleerd worden, zodat men aan politieke cliëntenbediening doet. Als je de macht van de overheid uitbreidt, breid je ook de mogelijkheid uit om bepaalde partners in de markt te bevoordelen.

Minister-president Kris Peeters: Het beleid inzake shoppingcentra is een kwestie van ruimtelijke ordening. Dat heeft niets te maken met de regels waarnaar u nu verwijst. Alstublieft, hou toch op met alles op een hoop te gooien en hier tendentius iets neer te zetten wat niet klopt.

De heer Boudewijn Bouckaert: We zullen deze discussie nog voortzetten.

Mijnheer Bothuyne, u spreekt van een falend beleid omdat de tewerkstelling in de sector achteruitgaat. Ik vraag mij af of dat empirisch klopt. Maar daarnaast kan het in stand houden van tewerkstelling in een sector niet per se de finaliteit van een beleid zijn. In het jaar 1900 was 50 percent van onze bevolking tewerkgesteld in de landbouw. Indien de heer Bothuyne toen minister zou zijn geweest, zou hij ervoor gezorgd hebben dat 50 percent van de actieve bevolking in de landbouw tewerkgesteld zou blijven en dat onze welvaart tien keer lager zou liggen dan nu. Dat zijn gekke redeneringen. Die redeneringen stroken met de Luddieten. Ik weet niet of u de Luddieten kent? Dat waren de mensen die in Engeland in het begin van de 19e eeuw de spoorwegen kapotsloegen omdat ze een gevaar vormden voor de tewerkstelling. Dat is onzin. De finaliteit van een goed beleid moet zijn: een efficiënte distributiesector die de consumenten vlot en goedkoop bedient. Ik stel vast dat men, na de autosector hier te hebben weggejaagd, nu ook de grote distributiesector dreigt te verwijderen.

Ik wil ten slotte nog ingaan op wat u, minister-president, zegt over het citaat dat ik hier heb gegeven. Het staat in de winkelnota op bladzijde 8. U zegt dat het komt uit de nota van een zekere professor waarmee ik bevriend zou kunnen zijn. Dat wijst op manipulatie. Het citaat op bladzijde 8 staat inderdaad in die nota, maar daarin geven zij een gedachtegang weer die niet de hunne is, maar die een algemene gedachtegang is, en die zij dan in de volgende paragraaf commentariëren. En daar staat wat die professor zegt. Ik citeer: “Deze redenering lijkt logisch en consistent opgebouwd.” Daarmee bedoelen ze de redenering op bladzijde 8 van de winkelnota. “Grote distributiezaken kunnen heel wat maatschappelijke nadelen creëren. Ze lijken de voordelen voor zich te houden en de negatieve externaliteiten op de samenleving af te wentelen. Het lijkt op een zogenaamde marktfaling, die overheidsingrijpen rechtvaardigt.” En dan gaan ze verder: “Op zich zou dit een gerechtvaardigde reden kunnen zijn om het vergunningsstelsel in stand te houden. In de gedrags- en risicoanalyse zullen echter andere factoren opduiken die deze redenering minstens sterk nuanceren.”

Minister-president Kris Peeters: En ik zal nu eens voetnoot 8 voorlezen: “Uiteraard staat deze logica niet op zichzelf maar is zij zelf ook gedeeltelijk een afgeleide van het consumentengedrag. Het is daarom ook van belang dat winkels in de kern aantrekkelijk zijn en inspelen op wijzigende markten en verwachtingen van de consument. Hier wordt in het tweede hoofdstuk van de nota op ingegaan.” Dat is hetzelfde.

De heer Boudewijn Bouckaert: Heeft hier ooit iemand beweerd dat de centra onaantrekkelijk moeten worden gemaakt? Natuurlijk moet men ervoor zorgen dat ze aantrekkelijk zijn. Wij betwisten dat dit moet gebeuren met een soort planningssysteem waardoor je aan de gemeenten een bijna totalitaire macht geeft om te bepalen wie waar welke winkel gaat zetten.

Minister-president, ik ben ook geen voorstander van verlinting. Als u mij goed kunt aantonen wat daarvan de negatieve impact is op de samenleving op het vlak van ruimtelijke ordening ... (*Opmerkingen van de heer Filip Watteeuw*)

De kost van nutsleidingen. Dat is een goed argument. Het feit dat het landschap wordt weggestoken. Het feit dat je verkeersstromen krijgt. Dat zijn goede argumenten om tegen de verlinting in te gaan. Maar niet dat het grootwarenhuis er niet mag komen omdat wij een protectionistisch beleid voeren ten aanzien van de kleine winkeliers. Dat is een groot verschil.

Minister-president Kris Peeters: U moet correct blijven. Wij zeggen dat wij een aanbodbeleid zullen voeren. Dat ondersteunt u toch?

De heer Boudewijn Bouckaert: U moet zich niet zo aangevallen voelen.

Mevrouw Patricia Ceysens: U hebt mij natuurlijk niet overtuigd door te zeggen dat het in het regeerakkoord staat. U hebt een staten-generaal van de industrie gedaan, u hebt geen staten-generaal van de producten in Vlaanderen gedaan. Hier zou de juiste invalshoek zijn geweest: distributie en detailhandel. Dan zou er een visie zijn ontwikkeld op wat mevrouw Turan heeft aangehaald: het logistieke probleem van de bevoorrading van kleine winkels in stadskernen. Dat zit er allemaal niet in. De harde dingen die je kunt doen, zitten er niet in. Zoals het aantrekkelijk maken van steden en gemeenten door hen te helpen met parkeerplaatsen en verkeersstromen. Dat zit er niet in. Het is een soft beleid, dat mij doet vermoeden dat u inderdaad gewoon een visie hebt willen geven op hoe de mensen moeten winkelen in Vlaanderen. Dat gaat niet.

Minister-president, u zult nog een probleem tegenkomen omdat het Europees Hof van Justitie nu juist heeft gezegd dat u niet anders zult kunnen dan case by case te werken. U mag niet algemeen plannen. Ruimtelijke ordening is één ding, maar ik heb het echt niet geapprecieerd dat u vanuit uw functie durft te insinueren dat er daarin in Vlaanderen zaken verkeerd lopen. Ik vind dat niet kunnen. Het is altijd moeilijk om ad hoc te beoordelen. Maar soms moet een overheid dat doen. Het Europees Hof van Justitie heeft gesteld dat het probleem met de Dienstenrichtlijn zal zijn dat je soms niet anders zult kunnen dan case by case te werken omdat de Dienstenrichtlijn geen algemene planning kan doen op basis van economische gronden. We zullen dat goed bekijken als u met de omzendbrief komt. U moet heel goed kijken naar de jurisprudentie van het Europees Hof. Ik vind dat u zich hier iets te gemakkelijk sterk en stoer maakt. U zegt dat u de Dienstenrichtlijn nooit zult overtreden. Het decreet dat we daarnet hebben opgesteld over de private arbeidsbemiddeling, overtreedt de Dienstenrichtlijn. We zullen dat in een reflectienota duidelijk maken. U moet heel goed weten dat u gebonden bent door de Europese Dienstenrichtlijn en door de jurisprudentie van het Europees Hof.

Over deze nota kunnen we veel zeggen, maar voor ons wordt het tastbaar wanneer u komt met tastbare, regelgevende, afdwingbare stukken. Op dat moment zullen wij uiteraard die toets opnieuw opnemen.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, de oppositie toetst wanneer zij meent dat te moeten doen.

Mijnheer Watteeuw, ik apprecieer het zeer dat u zegt dat deze nota de nodige kapstukken bevat waaraan we verder invulling kunnen geven. Dat is de bedoeling. Wij werken daaraan voort.

Ik wil heel duidelijk afstappen van de ad-hocbenadering voor de inplanting van grote shoppingcentra waar politici zich voor de kar laten spannen om dat te realiseren. Daar kan ik tot op zekere hoogte zelfs begrip voor opbrengen omdat ze ervan uitgaan dat als het in hun gemeente gebeurt, zij dan een aantal bijkomende inkomsten hebben en dat de ontwikkeling dan maximaal is. Op zich is daar niets op tegen. Maar u voelt zich direct aangesproken. Daar moeten wij van afstappen. Dat is ook heel duidelijk de bedoeling. En het zal worden uitgevoerd met steun van de meerderheid en, voor een deel, waarvoor dank, van de oppositie.

Mijnheer Sabbe, in de praktijk is het spijtig genoeg zo dat op bedrijventerreinen die uitdrukkelijk zijn voorzien voor bedrijven zich ook winkelactiviteiten hebben gevestigd. De wijziging van het besluit dat ik heb aangekondigd, behelst dat we heel duidelijk zeggen dat we terreinen hebben waar winkelactiviteiten kunnen worden ontwikkeld, maar dat dat op terreinen die uitdrukkelijk zijn voorzien voor niet-winkelactiviteiten niet kan. Ik begrijp dat u in het verleden ook hebt getracht om dat te realiseren en dat u dat niet gelukt is, maar de feiten geven aan dat er op de bedrijventerreinen ook winkelactiviteiten zijn. Daar wil ik een halt aan toeroepen.

Mevrouw Turan, ik heb begrepen dat de sociale partners hier zullen worden uitgenodigd. De vakbonden zijn eminent lid van de SERV, die ons een advies heeft gegeven. Wij zullen, wanneer wij zullen zijn gevorderd in de besluitvorming, de SERV opnieuw een advies vragen. In die zin zijn de vakbonden daarbij betrokken.

Voor het stakeholdersoverleg hebben wij gemeend daar in eerste instantie de directe actoren bij te betrekken. Met de SERV en met andere overlegorganen hebben de andere sociale partners ruimschoots de gelegenheid om ook daarover hun mening te geven. Wij zullen daar met veel respect naar kijken.

Wij zullen overleg plegen met Brussel wanneer wij in de besluitvorming een verder stadium hebben bereikt.

Collega's, voorzitter, ik ga ervan uit dat wij dit interessante debat hier zullen voortzetten. U zult daarover een aantal hoorzittingen organiseren. Dat is uw verantwoordelijkheid. Wij werken er verder aan in het schema dat ik u heb meegegeven.

De voorzitter: Ik denk dat wij dit voorlopig kunnen afronden. Dit zal ongetwijfeld nog terugkomen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het Strategisch Actieplan voor de Reconversie en Tewerkstelling in de Luchthavenregio (START) - 16 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Voorzitter, ik hoorde daarnet tijdens een hoorzitting over de ring rond Brussel het scenario van de verbreding van de ring uit de doeken doen. De resultaten van de verschillende modellen werden er gepresenteerd. Dat is heel toepasselijk want het Strategisch Actieplan voor de Reconversie en Tewerkstelling (START) komt daarin natuurlijk ook aan bod. Er wordt in de modellering zelfs uitgegaan van vier mogelijke START-scenario's.

U weet natuurlijk dat er een duidelijk verschil is tussen de visies op de mogelijke ontwikkeling van de luchthavenregio, zoals ze naar voren worden geschoven door de Vlaamse Regering en door mijn fractie. Maar het is op de duur moeilijk om duidelijk te weten wat START nog is en waar men precies naartoe wil. Daarover gaat mijn vraag. U moet niet nog eens de inhoudelijke polarisatie opvoeren.

De Vlaamse Regering kiest duidelijk voor de verdere ontwikkeling van de luchthavenregio. Maar welke ontwikkeling is dat precies?

Het fameuze "Ontwikkelingsperspectief Luchthavenregio 2025" dateert van enkele jaren geleden, ik dacht van 2004. Wat is vandaag de visie van de Vlaamse Regering hierop? In welke mate zijn die cijfers nog relevant?

In het verleden werd in de commissie naar voren geschoven dat er een sociaal-economische studie zou komen waarin de kosten – inclusief de gezondheidskosten – en baten van de nachtvluchten zouden worden berekend. U stelde dat die studie kon worden uitgevoerd “op het ogenblik dat ze in deze context het meest aangewezen is”. Wanneer is dat dan precies? Misschien is die studie al gestart? Ik had daarover graag wat verduidelijking.

In de beleidsnota van minister Muylers staat ook iets over de ‘luchthaventoets’. Dat is in de discussie over START, luchthaven, nachtvluchten en dergelijke een belangrijk element. Wat mogen we precies verwachten van die luchthaventoets?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: De Vlaamse Regering heeft op heden geen expliciete beslissing genomen over het “Ontwikkelingsperspectief Luchthavenregio 2025” en de groeicijfers die daarin opgenomen zijn. Het document waarin het ontwikkelingsperspectief op de luchthavenregio is geschetst, heeft tot op heden geen statuut. Wel heeft de Vlaamse Regering in 2006 aangegeven dat de strategische projecten worden toegevoegd aan de Task Force START, die regelmatig dient te rapporteren over de voortgang van deze projecten.

Ondanks het feit dat de Vlaamse Regering tot op heden nog geen uitspraak heeft gedaan over groeicijfers voor de luchthaven, zijn de strategische projecten wel remediërend en faciliterend in functie van een realistisch en aanvaardbaar geheel van effecten op economie, werkgelegenheid, milieu, mobiliteit en ruimtegebruik, wat als voorwaarde voor een groei van de luchthaven – met doorgroei naar een Europees scenario – vooropgesteld werd. Ik heb de opdracht gegeven aan mijn administratie om te onderzoeken of de studie op zich nog voldoende actueel is, en om de voor- en nadelen van een beslissing over de studie zelf op te lijsten. Wij zullen dit in de task force verder bekijken.

De opmaak van een sociaal-economische studie over de kosten en baten van nachtvluchten is opgenomen in het regeerakkoord 2009-2014 van de Vlaamse Regering en in de beleidsnota 2009-2014 van Mobiliteit en Openbare Werken. Het bestek voor deze studie zal eerstdaags worden opgemaakt.

Tijdens het voortraject van de afbakening van het Vlaams Strategisch Gebied Brussel (VSGB) werd op 22 juli 2008 door de afdeling Ruimtelijke Planning van het Departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed (RWO) advies gevraagd aan de afdeling Hinder, Risicobeheer, Milieu en Gezondheid van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) in verband met een luchthaventoets. De luchthaventoets houdt een beoordeling in van de geschiktheid of wenselijkheid van nieuwe woongebieden in de luchthavenregio. In dit advies werd een concrete invulling gegeven van deze luchthaventoets zodat een onderbouwde uitspraak kon worden gedaan over de vraag of bepaalde ruimtelijke ontwikkelingen op het vlak van het wonen in de luchthavenregio verenigbaar zijn met de nabijheid van de luchthaven.

In deze toets zijn, als gevolg van een vraag van de toenmalige minister van Ruimtelijke Ordening Dirk Van Mechelen aan zijn toenmalige collega van Leefmilieu Hilde Crevits, een aantal criteria vastgelegd. Er werd uitgegaan van een realistisch ontwikkelingsperspectief op lange termijn voor de luchthaven, dat rekening houdt met een verdere substantiële vermindering van het aantal nachtvluchten tot 15.000 à 16.000 bewegingen per jaar en een gematigde groei van het aantal dagbewegingen tot maximaal 300.000 bewegingen per jaar.

Er werd ook rekening gehouden met de geluidshinder. Ik kan u de informatie en de exacte getallen geven.

Deze luchthaventoets is opgenomen en bevestigd in de plan-MER die op 11 juni 2010 is goedgekeurd. Op basis van deze inzichten werden op initiatief van minister Muylers in het voorontwerp van het ruimtelijk uitvoeringsplan voor de afbakening van het VSGB een aantal gebiedsspecifieke opties voorgesteld met betrekking tot de luchthaven Brussels Airport,

waarover besluitvorming nodig zal zijn in functie van de voorlopige vaststelling door de Vlaamse Regering van het RUP.

Zoals in de toelichtingsnota van het voorontwerp van RUP staat aangegeven, loopt momenteel in het departement LNE een beleidsvoorbereidende studie naar maatregelen op vlak van ruimtelijke ordening rond Brussels Airport. Deze studie is ter onderbouwing en concretisering van de maatregelen uit het ontwerpactieplan in uitvoering van de Europese richtlijn 2002/49/EG. Dit actieplan heeft een ruimere scope dan de luchthaventoets voor het VSGB en is niet louter beperkt tot de evaluatie van nieuwe woongebieden en -ontwikkelingen. De focus van het ontwerpactieplan ligt op maatregelen die zich situeren op het vlak van de ruimtelijke ordening, met een door de richtlijn voorgeschreven aanpak op korte termijn, minder dan 5 jaar, en een aanpak op lange termijn, met als scope 2020, en op geluidsmitigerende maatregelen in de sfeer van de ruimtelijke ordening.

In een studie hierover, die momenteel wordt uitgevoerd, worden drie typemaatregelen inzake ruimtelijke ordening onderscheiden: maatregelen op het vlak van bouwen; het kwantitatief beperken van de invulling binnen bestaande bestemmingszones; bestemmingswijzigingen. Het studiebureau werkt de opdracht van LNE verder uit en zal vervolgens voorstellen doen. Na de studie komt er verder onderzoek en overleg, vooraleer een definitief voorstel wordt geformuleerd.

Voorzitter, collega's, dit is de stand van zaken. Een en ander zal worden gefinaliseerd en zal hier dan mogelijk opnieuw het onderwerp uitmaken van vragen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister-president, u staat aan het hoofd van de Vlaamse Regering, maar hoe zou u op dit antwoord reageren indien u in de oppositie zou zitten? Ik vind dit ongelooflijk. Ik wil zeker niet opnieuw de inhoudelijke discussie voeren. Dat komt toch altijd op hetzelfde neer. START wordt naar voren geschoven als een van de speerpunten van de Vlaamse Regering. Als ik deze drie concrete vragen stel, zwaait men met voornemens die we al enkele jaren horen. Voor studies wordt wel al eens een bestek opgemaakt. Goed dat dat toch in de maak is. Maar de sense of urgency is blijkbaar totaal afwezig. Wat mij betreft moet het niet worden gerealiseerd zoals het in jullie hoofden zit. Maar als je daarvan een speerpunt maakt, moet je daar toch voluit voor gaan? Er worden geen expliciete beslissingen genomen. Dat is toch ongelooflijk? Wat die luchthaventoets betreft, wist ik – om het op flessen te trekken – dat het ging over 'deportatie' en 'inbunkering'. Het blijft allemaal verschrikkelijk vaag. Wanneer gaat er nu eindelijk duidelijkheid komen met betrekking tot START? Er is nood aan een duidelijke planning.

Minister-president Kris Peeters: Er is wat START betreft natuurlijk al een en ander gebeurd. Ook vanuit de oppositie moet u erkennen dat wij al wat hebben gedaan in heel het gebied rond Vilvoorde, daarmee heeft ook het masterplan te maken. We hebben natuurlijk een aantal beslissingen gehad van de Raad van State inzake Meise-Westrode. We hebben een aantal openbare werken uitgevoerd. Zeggen dat het START-project dat door de vorige regering werd opgestart en dat nog altijd een belangrijke prioriteit is, op apegapen ligt, is zwaar overdreven.

Het is natuurlijk wel zo dat een van de delicate elementen het 'Ontwikkelingsperspectief Luchthavenregel 2025' is met de luchthaven en alles wat daarrond hangt. Mevrouw Moerman en mevrouw Ceysens hebben daaraan gewerkt. Deze regering heeft heel duidelijk ook de intentie om het START-plan verder uit te werken en te finaliseren.

Als we al beslissingen genomen zouden hebben zonder de nodige zorgvuldigheid aan de dag te leggen, zonder argumentatie op te bouwen of zonder te bekijken of er zaken zijn gewijzigd – rebus sic stantibus – zou u als oppositie vertellen dat we een aantal beslissingen nemen over achterhaalde zaken of dat we over onvoldoende argumenten beschikken. U kunt als oppositie aan beide kanten proberen te scoren.

Nu we een ander belangrijk dossier achter de rug hebben – heel de discussie over de mobiliteit in Antwerpen – is het belangrijk om heel zorgvuldig te werken. We moeten ervoor zorgen dat de onderbouwing echt van gewapend beton is en echt maximaal wordt uitgewerkt. Het is belangrijk om op basis daarvan de juiste beslissingen te nemen, want die kunnen dan verdedigd worden. Dat zal ook in dit project gebeuren.

Als we verder zitten in dit project, zullen we u opnieuw mogen ontmoeten voor vragen, maar die zullen dan waarschijnlijk in de volgende richting gaan: “U hebt een beslissing genomen, wat zijn de argumenten daarvoor?” Ik zal dan graag op uw vragen ingaan.

De heer Hermes Sanctorum: Minister-president, ik ben blij dat u de cijfers van het ontwikkelingsperspectief wilt actualiseren. Ik sta dus volledig achter de actualisatie. Ik sta ook enorm achter de zorgvuldigheid. Ik denk dat het vooral een kwestie is van duidelijkheid en ik hoop dat die er heel snel kan komen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Johan Deckmyn tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de concurrentie met bedrijven uit het voormalige Oostblok tegenover Vlaamse transportbedrijven - 71 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Voorzitter, minister, collega's, eind juli ging het Jabbeekse transportbedrijf Jonckheere failliet. Van de in totaal 73 personeelsleden waren er 67 Belgische truckchauffeurs werkzaam. De firma zelf weet het faillissement aan de concurrentie uit de voormalige Oostbloklanden. Ze wijzen erop dat ze genekt zijn door de goedkopere chauffeurs uit voornamelijk Polen, Bulgarije en Roemenië. De firma Jonckheere stelde zelf: “Wij zijn afgestraft omdat we te braaf zijn. Hier werken alleen maar Belgische chauffeurs en geen goedkope Polen. Daardoor betalen we ons blauw aan sociale lasten en loonkosten.”

Er wordt gesteld dat ze ongeveer 2000 euro sociale lasten per chauffeur en per maand betalen. Bedrijven die een buitenlands dochterbedrijf oprichten en bijvoorbeeld met Bulgaarse chauffeurs werken, betalen hun een ‘onkostenvergoeding’ van ongeveer 50 euro per dag, met daarbovenop een maandloon van 400 euro. Men wijst erop dat dergelijke bedrijven slechts op die 400 euro sociale lasten moeten betalen.

Veel bedrijven, en niet enkel in de transportsector, die enkel voor Vlaamse werknemers kiezen, hebben het door dergelijke problematiek bijzonder moeilijk. De beroepsvereniging FEBETRA wijst erop dat we wegens de hoge loonkosten internationaal helemaal niet meer kunnen meespelen.

Onlangs raakte overigens bekend dat de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) begin augustus twee jobdating-evenementen organiseerde in het zuiden van Limburg, in de zoektocht naar ‘inlandse’ plukkers van hardfruit in plaats van de hoofdzakelijk Poolse werkrachten in de sector. Het voordeel van inlandse fruitplukkers is dat de werkgever geen verblijf moet regelen. Deze concrete maatregel in een andere sector toont aan dat er wel degelijk initiatieven kunnen worden genomen ter stimulering van Vlaamse tewerkstelling, alhoewel dit voorbeeld van een totaal andere aard is, dat geef ik toe.

Ik besef dat een groot deel van deze problematiek federaal gestuurd wordt, maar flankerend beleid kan misschien toch voor enige oplossing zorgen. De problematiek waarmee de transportsector nu wordt geconfronteerd, toont aan dat ook hier maatregelen zich opdringen.

Minister-president, werden er door de Vlaamse overheid reeds maatregelen genomen om de oneerlijke concurrentie van werkkrachten uit landen van het voormalige Oostblok te temperen? Is er vanwege de Vlaamse overheid reeds overleg geweest met de transportsector om te bekijken welke oplossingen hiervoor in aanmerking zouden kunnen komen? Plant u overleg met uw federale collega over het probleem?

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Mijnheer Deckmyn, u stelt een terechte vraag en ook uw bezorgdheid is terecht en zeker niet te beperken tot de transportsector, want ook over de bouwsector en de plukkerij kunnen dezelfde bemerkingen worden gemaakt. Dat is een beetje het risico van het hoppen en shoppen, van zo goedkoop mogelijk te werken en zo weinig mogelijk belastingen en sociale rechten te betalen. Ik ben vooral benieuwd naar het antwoord van de minister-president, want ik weet niet wat zijn mogelijkheden in dezen zijn. Het is een terechte opmerking, maar het is een internationaal probleem.

Mevrouw Patricia Ceysens: Dit geldt voor een groot deel van onze industrie.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Deckmyn, ik kan vrij kort zijn. We hebben vanuit de sector niet dezelfde vraag gekregen. Vanuit de sector is er bij ons geen vraag gekomen. Het gaat hier natuurlijk over federale materie en dat is misschien de reden waarom men niet bij ons is gekomen. Er is ook nog geen overleg geweest met de federale collega over dit probleem. Ik heb voor u de federale regelgeving mee, het is wellicht niet nodig om die hier mondeling toe te lichten.

We zullen ons oor te luisteren leggen bij de sector om dit eens te bekijken, maar we werden hier nog niet over aangesproken. Ik zou ook niet weten welke maatregelen we direct zouden kunnen nemen, maar ik zal naar aanleiding van uw vraag met de sector contact opnemen om eens te bekijken hoe die de situatie inschat en wat hij van ons zou kunnen verwachten en op welke domeinen.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Minister-president, ik wil u in elk geval bedanken voor het feit dat u dit initiatief zult nemen. De weinige collega's die hier nog aanwezig zijn, beamen dat er een probleem is. Eigenlijk is het een publiek geheim dat we beconcurrereerd worden. Van mij mag iedereen werkgelegenheid krijgen in gelijk welke sector, maar als oneerlijke concurrentie tot gevolg heeft dat eigen bedrijven failliet gaan, dan zitten we met een probleem. Ik begrijp dat u slechts een nauwe bewegingsruimte hebt, maar met mijn vraag wou ik ervoor zorgen dat alle mogelijke denksporen bewandeld zouden kunnen worden om aan deze problematiek een oplossing te bieden.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Minister-president, ik ken de problematiek een beetje. Ik zou u een suggestie willen doen voor tijdens uw contact met de sector. Het is voor een stuk ook de sector die zichzelf de das omdoet. Er zijn gevallen van concurrentie waarbij men zich van alle mogelijke vormen van 'social engineering' probeert te bedienen. Dat is vooral een probleem in de federale regelgeving. Aan de ene kant zijn er mensen met het statuut van werknemer en dan geldt de regelgeving van het werkland, dan zijn de loon- en arbeidsvoorwaarden van hier van toepassing. Aan de andere kant worden we geconfronteerd met heel veel (schijn)zelfstandigen die onder de prijs duiken. De enige oplossing zou op Europees niveau gevonden kunnen worden in het kader van een beperking van de maximale arbeidsduur waardoor men een tarief per uur zou kunnen zoeken, maar dat is een andere bevoegdheid. Misschien kan de sector ter zake wel worden gesensibiliseerd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■